

De vos en de drol

Auteur: en illustrator: Édouard Manceau

Vertaler: J.H. Gever

Uitgever: Gottmer

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Édouard Manceau is een Franse auteur en illustrator van prentenboeken voor jonge kinderen. Zijn werk staat bekend om eenvoudige en kleurrijke illustraties. Met een portie humor, verwondering en verrassende ideeën weet hij de jongste lezers te boeien. Veel van zijn boeken nodigen uit tot interactie, kijken en ontdekken. Zijn stijl is sterk visueel en toegankelijk voor de jongste peuters en kleuters. Zijn werk wordt in een twintigtal landen vertaald. Daarnaast maakt hij illustraties voor tijdschriften en werkt hij mee aan spellen.

Korte inhoud

De vos en de drol is een humoristisch prentenboek waarbij een vos een wandeling door het bos maakt. Wanneer hij plots heel nodig een grote boodschap voelt komen en achter een boom een drol achterlaat, gebeurt er iets onverwachts: de drol komt tot leven en wandelt achter hem aan. Vos probeert weg te komen, maar de drol blijft hem achtervolgen. Samen met zijn vriend Wasbeer slaagt hij er gelukkig in om te ontsnappen aan de drol op pootjes. In dit vrolijke kartonboek krijg je toilethumor gecombineerd met een vleugje fantasie en spanning. De geometrische vormen en speelse texturen geven het boek een extra laag. Met dit boek kan je dieper ingaan op thema's als zindelijkheid, dieren en fantasie.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Materiaal

- uitvergroete afbeeldingen van het boek
- foto's van dieren en hun uitwerpselen (zie bijlage 1)

Voorkennis activeren: naar het toilet gaan

Start de voorleesactiviteit met een gesprek over toiletervaringen. Vertel bijvoorbeeld dat je net 'heel nodig' naar het toilet moest en dat je verrast werd door een grote boodschap: een 'drol'. Vertelt dat je nadien een 'opgelucht' gevoel had. Laat de kinderen vervolgens spreken over hun eigen toiletervaringen en stel indien nodig bijkomende vragen. Zorg dat specifieke woordenschat uit het boek al eens aan bod kan komen, voordat je het verhaal voorleest. Denk aan 'heel nodig', 'drol', 'poepen', 'opluchten'.

Mogelijke vragen die je kan stellen:

- Hoe weet jij dat je een kleine boodschap (pipi) moet doen? Hoe weet jij dat je een grote boodschap (kaka) moet doen? Hoe weet je dat het dringend is?
- Waar ga je naartoe als je pipi of kaka moet doen?
- Is er altijd een toilet in de buurt als je moet plassen? Wat doe je als er geen toilet in de buurt is of als er geen toilet vrij is? Heb je dat al eens meegemaakt?
- Moeten dieren ook pipi en kaka doen? Waar zouden de dieren dat dan doen?
- Heb je wel eens een dier zien plassen of kaka zien doen?
- Hoe ziet de kaka van een mens eruit? En van een hond? Een kat? Een koe? Van welke dieren heb je al kaka gezien? Hoe zag die eruit?
- Vind je kaka vies? Waarom wel/niet?

Toiletmanieren van dieren

Laat de kleuters foto's bekijken van de uitwerpselen van verschillende dieren (zie bijlage 1). Laat hen vertellen welke uitwerpselen ze al eens zagen en waar ze die zagen: in de stad, in een dorp, in een bos?

Ga dieper in op de uitwerpselen van dieren. Bespreek samen met de kleuters de vorm en de structuur van verschillende soorten drollen met behulp van enkele tegenstellingen: groot of klein, vast of los, hard of zacht, licht of donker... Probeer ook woorden te bedenken voor de vorm: kleine bolletjes, grote bollen, lange worsten...

Bespreek tot slot ook dat uitwerpselen van een dier niet altijd terechtkomen op goede plekken. Denk aan een hondendrol op het voetpad, een paardendrol op een wandelpad, een duivenstront op de auto of op het hoofd van iemand...

Kaft bespreken

Vertel de kleuters dat je een verhaal bij hebt over een dier en een drol. Laat de kleuters benoemen welk dier ze kennen. Lees vervolgens de titel voor en wijs op de naam van de auteur/illustrator. Toon de cover van het boek en laat hen spontaan reageren. Stel enkele verdiepende vragen.

- Wie zie je?
- Wie kent deze dieren?
- Wat valt je op?
- De titel is *De vos en de drol*. Zie je ergens een drol op deze kaft?
- Waarom zou de vos zo kijken?

Vat het gesprek kort samen. Het oranje dier op de kaft is een bekend dier, namelijk een vos. De vos ziet er bang en paniekerig uit. Op het bruine dier kunnen we niet meteen een naam klevan. Het dier lijkt wel een beetje op een drol met pootjes.

Lees vervolgens de tekst op de achterkaft voor. “Dit is het verhaal over een vos die gaat wandelen. Maar dan krijgt hij opeens buikpijn... Hij moet heel nodig?”. Laat de kinderen voorspellen waarover het verhaal zou kunnen gaan. Verwijs eventueel naar het inleidend gesprek waarbij jij net ook ‘heel nodig’ naar het toilet moest.

Leesvragen

Ondersteun de kleuters tot slot om een leesvraag te bedenken. Wat willen ze graag te weten komen? Bijvoorbeeld:

- Waarom is de vos bang?
- Wie is het bruine dier?

Schrijf de leesvragen op het bord of op een groot blad.

2

TIJDENS HET LEZEN

Zorg ervoor dat alle kinderen het boek goed kunnen zien. Laat de kleuters telkens eerst de afbeeldingen zien en geef hun tijd en ruimte om spontaan te reageren. Lees pas daarna de bijbehorende tekst voor. Besteed daarbij specifiek aandacht aan de emoties van de vos. Bouw het voorleesmoment op aan de hand van enkele fasen:

1. de vos wandelt in het bos en krijgt buikpijn
2. de vos wordt achtervolgd door een drol
3. de drol blijkt een mier te zijn
4. de mier haalt een grapje uit met de vos

Stel indien nodig enkele bijkomende vragen om het gesprek gaande te houden. Neem de tijd om samen met de kleuters het probleem en de mogelijke oplossingen te bespreken.

- **Start van het verhaal**

De vos wandelt in het bos.

- Hoe voelt de vos zich volgens jou?
- Hoe zie je dat?
- Is er nog een dier in het bos?
- Wat zou er kunnen gebeuren?

De vos krijgt buikpijn.

- Hoe voelt de vos zich?
- Waarom heeft de vos buikpijn?
- Wat moet hij nu doen?
- Waar zou hij naar het toilet kunnen gaan?

De vos laat een grote boodschap achter in het bos.

- Welke gezichtsuitdrukking heeft de vos?
- Hoe voelt hij zich?
- Welke dieren zie je nog?

De vos wandelt opgelucht verder.

- Hoe voelt de vos zich nu? Hoe zie je dat?

- **De vos wordt achternagezeten door een drol.**

De drol komt tevoorschijn.

- Hoe voelt de vos zich nu? Hoe zie je dat?
- Zou de drol echt tot leven gekomen zijn, denk je? Waarom wel/niet?
- Wat zou jij doen als een drol je achtervolgt? (Laat dit eventueel even voordoen)
- Wat zou de vos kunnen doen?

De vos rent weg/Wasbeer vraagt wat er aan de hand is/Vos en Wasbeer rennen weg.

- Hoe voelen de vos en de wasbeer zich?
- Waarom zijn ze zo bang voor de drol op pootjes?
- Wat zou de drol kunnen doen?

De drol kan de wasbeer en de vos niet bijhouden en neemt een duik in het vijvertje.

- Hoe voelt de drol zich?
- Wat doet de drol?

- **De onthulling van de drol.**

- Wat gebeurt er met de drol?
- Hoe voelt de vos zich?
- Hoe voelt de mier zich?
- Wat kan de vos doen omdat hij het superwarm heeft?

- **Het grapje van de mier**

- Vind je het een goed idee dat de vos zijn snuit in een vijvertje steekt? Zou jij van het water drinken? Waarom wel/niet?

Sta met de kleuters stil bij het idee dat de drol van de vos in het vijvertje ligt. Bespreek waar die drol nu naartoe is. Vergelijk de gezichtsexpressie van de mier op de laatste pagina en de voorlaatste pagina?

- Waarom is de mier blij?
- Waarom was de mier eerst niet blij?

Zorg ervoor dat het voor alle kleuters duidelijk is dat de drol van de vos op de mier terecht kwam zonder dat de vos dit beseft. Blader eventueel opnieuw doorheen het boek en laat de kleuters het verhaal zelf opnieuw vertellen. Je kan het verhaal ook opnieuw vertellen met behulp van een verteltafel of als een vertelpantomime waarbij je de kleuters actief mee laat bewegen:

- Blij wandelen door het bos
- Krampen krijgen
- Je verstoppen achter een boom
- Schrikken van een bewegende drol
- Bang wegrennen
- Rennen naar een vriend
- ...

3

NA HET LEZEN

Leesvragen

Neem het bord/blad met de opgeschreven/getekende leesdoelen er opnieuw bij. Hebben we een antwoord op onze leesvragen?

- Waarom was de vos zo bang?
- Wie was het bruine dier?

Inhoud en vorm

Bespreek met de kleuters de inhoud en de vorm van het verhaal. Sta stil bij de humor in dit boek.

- Wat vind je grappig in dit verhaal?
- Zou dit verhaal echt kunnen gebeuren?
- Ken jij nog grappige verhalen over een drol?
- Wat zou je over dit boek kunnen vertellen aan zus/broer/vriend/mama/papa?

In dit boek zijn een aantal zaken grappig. Het is grappig dat de vos bang is voor een drol die geen drol is. Het is grappig dat de vos bang lijkt om vies te worden. Uiteindelijk belandt de vos met zijn snuit in het vijvertje waarin de mier de drol achterliet. Ook dat is grappig. Er zijn ook diertjes (de vogel, de regenworm) die getuige zijn van het hele gebeuren.

- **Een pratende drol?**

In het boek krijgen we de stem van de mier pas op het einde van het boek te horen. Maar wat als de mier al bij de start zou praten? Wat zou die dan zeggen? Laat de kinderen (in een klein groepje) zinnen bedenken en maak tekstballonnen voor de muur.

Bijvoorbeeld: "Wat heb jij gedaan?", "Wacht op mij!", "Help mij!", "Waarom loop je weg?", "Ik ben geen drol!"...

- **Eerst – daarna**

Kopieer een aantal prenten van het boek en verspreid die in de ruimte. Laat de kleuters de prenten in één van de speelleerhoeken in de klas in de juiste volgorde leggen. Laat de kleuters nadien het verhaal navertellen.

- **Tellen in het bos**

Het boek kenmerkt zich door een eenvoudige vormgeving waar je ook eenvoudige telopdrachten aan kan koppelen per pagina. Je kan de kleuters een aantal bloemen, bomen ... in het boek laten turven.

- Hoeveel vossen zie je?
- Hoeveel bomen zijn er?
- Hoeveel bloemen zie je?
- Hoeveel stipjes staan er op de snuit van de vos?
- ...

- **Wetenschappen en techniek**

Dit boek biedt kansen om aan de slag te gaan rond dieren, uitwerpselen en spijsvertering... Zo kan je met de kinderen verder inzoomen op de soorten uitwerpselen van dieren of de weg die ons eten aflegt in ons lichaam. Daarvoor kan je verschillende aanvullende (prenten)boeken inzetten zoals *Wie draait de mooiste drol?* of *Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft*, *Poepje plasje*, *Dieren en hun toiletmanieren: smerige weetjes over dierendrollen en koeienscheetjes* of *Dag drol: de grote reis van eten: van je mond tot in de wc en verder*.

4 VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- *Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft* / Werner Holzwarth en Wolf Erlbruch (ill.) (De Vries-Brouwers, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/over-een-kleine-mol-die-wil-weten-wie-er-op-zijn-kop-gepoept-heeft>
- *Kakaworstje* / Stephanie Blake (Davidsfonds/Infodok, 2016)
<https://www.boekenzoeker.be/kakaworstje>
- *Bono op het potje* / Annemie Berebrouckx (Oogappel, 2016)
<https://www.boekenzoeker.be/bono-op-het-potje>
- *Waar is mijn potje?* / Tony Ross (Memphis Belle, 2012)
<https://www.boekenzoeker.be/waar-mijn-potje>
- *Hoogdringend* / Guido van Genechten (Clavis, 2016)
<https://www.boekenzoeker.be/hoogdringend>
- *Dieren en hun toiletmanieren : smerige weetjes over dierendrollen en koeienscheetjes* / Ine De Volder en Evie Mariek Meij (ill.) (Clavis, 2025)

<https://www.boekenzoeker.be/dieren-en-hun-toiletmanieren-smerige-weetjes-over-dierendrollen-en-koeienscheetjes>

- Wie draait de mooiste drol? / Agnès De Lestrade en Philippe Jalbert (ill.) (De Eenhoorn, 2020)
<https://www.boekenzoeker.be/wie-draait-de-mooiste-drol>
- Dag drol : de grote reis van eten: van je mond tot in de wc en verder / Floor Bal en Emanuel Wiemans (ill.) (Gottmer, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/dag-drol-de-grote-reis-van-eten-van-je-mond-tot-de-wc-en-verder>
- Hier hangt een geurtje aan: 10 stinkende dierenweetjes voor beginnende lezers / Jeroen Franck en Chloé Casier (ill.) (De Eenhoorn, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/hier-hangt-een-geurtje-aan-10-stinkende-dierenweetjes-voor-beginnende-lezers>
- Tijd voor een bad, dieren! / Ben Lerwill en Maribel Lechuga (ill.) (Veltman, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/tijd-voor-een-bad-dieren>

Andere boeken van Edouard Manceau vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Edouard%20Manceau>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker(s)':

- <https://www.edouardmanceau.fr/>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

Minimumdoelen Taal

- Lezen: De kleuters kunnen de betekenis van eenvoudige visuele boodschappen begrijpen (1.1.5).
- Lezen: De kleuters kunnen expliciete informatie over de situatie, de gevoelens, de personages en perspectiefname uit voorgelezen teksten halen (1.1.6)
- Mondeling taalgebruik: De kleuters kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij de gepaste interactiestrategieën toepassen (1.3.9)
- Literatuur: De kleuters kunnen in eigen woorden de kern van een prentenboek navertellen met ondersteuning van beelden of symbolen (1.5.4)
- Schrijven: De kleuters kunnen ideeën aanbrengen voor een tekst vanuit aangeboden inhoud, eigen ervaringen of creatieve ideeën. (1.2.10)

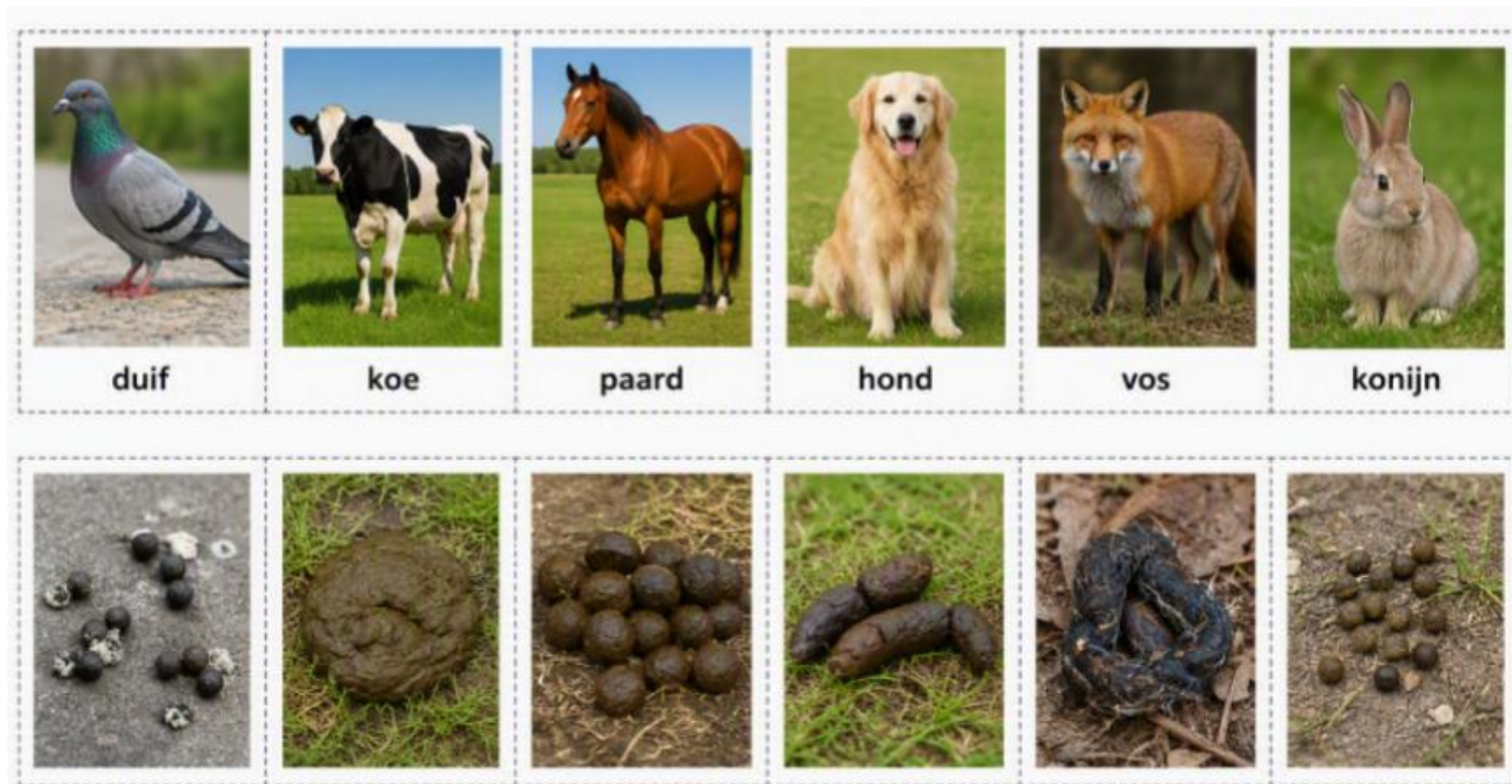
Minimumdoelen Wetenschap en techniek

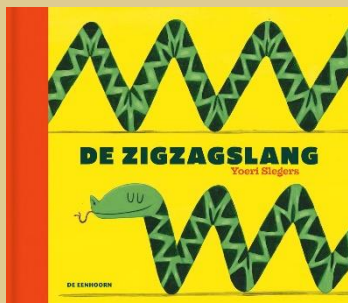
- De kleuters kunnen organismen beschrijven op basis van waarneembare kenmerken (3.1.2).

BIJLAGE 1

Foto's van dieren en hun uitwerpselen

TIP: gebruik ook de lidwoorden tijdens het overlopen van de dieren.

De zigzagslang

Auteur en illustrator: Yoeri Slegers

Uitgever: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Yoeri Slegers is een Vlaamse illustrator en auteur. Na een opleiding aan de Kunsthumaniora Hasselt en de Provinciale Hogeschool Limburg bracht hij zijn eerste boek uit in 2008. Hij werkt graag met acrylverf en kleine penselen. Hoe meer kleur hoe beter. Hij heeft ondertussen meer dan twintig prentenboeken geïllustreerd, waaronder de *Muis die miauwt* en *De koning die nooit nee zei*.

Korte inhoud

De zigzagslang is erg goed in zigzaggen, maar wil ook wel eens andere patronen uitproberen. Daarom imiteert ze elke slang die ze tegenkomt. Ze maakt lussen, probeert trappen, kronkelt en krult zich op. Of: dat probeert ze, want zo gemakkelijk zijn al die vormen niet. En er zijn zoveel slangen, die allemaal anders slingeren en krullen, wiebelen en kronkelen... Om in een knoop van te raken! Dit rijmende prentenboek krinkel-kronkelt zich in uitbundige kleuren langs allerlei patronen en vormen. Ideaal om na te spelen, patronen te verkennen en over vormen te leren.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- Een uitvergrote kopie van de schutbladen vooraan en achteraan in het boek.
- Voorwerpen en/of afbeeldingen in/met geometrische vormen en natuurlijke en herhalende patronen: rechthoek, driehoek, vierkant, cirkel, lijnen, stippen, spiralen, lussen...
- Een of meerdere vormenstoven: speelgoed waarmee baby's/peuters bepaalde vormen doorheen de juiste opening moeten zien te krijgen. Als dit niet voorhanden is, zou je dit ook zelf kunnen maken met karton.

Nodig de kleuters uit **in de kring** en start met een activerende activiteit. Laat bijvoorbeeld iedereen die iets blauws aan heeft in de lucht springen of een stap naar voren zetten. Vervolgens herhaal je dit met kleuters die iets met strepen, lussen, cirkels... aan hebben. Leg/teken indien mogelijk al meteen een aantal vormen met patronen op de grond en laat de kleuters al een zigzaggen, over de lussen lopen...

Neem er dan de vormenstovf bij en laat enkele kleuters tonen hoe ze de juiste **vormen** in de juiste opening krijgen. Sta hierna ook nog even stil bij de vorm van enkele andere voorwerpen die in het midden van de kring staan.

- Kijk eens wat ik vandaag op mijn stoel vond. Wie herkent deze blokken en dit bakje met gaten erin? Wie heeft hier al eens mee gespeeld? Was dat lang geleden of niet? Wie kan me vertellen wat je met de blokken en het bakje moet doen? Kan er iemand tonen hoe het moet? Laten we eens goed kijken naar de vorm van de blokken. *Benoem hier elke vorm, zodat de kleuters de begrippen al eens gehoord hebben.*
- Nu staan er hier in het midden van de kring nog enkele andere voorwerpen. Welke voorwerpen hebben dezelfde vorm als de blokken? *Neem de blokken weer uit het bakje en herhaal de begrippen opnieuw. Laat de kleuters de voorwerpen met dezelfde vorm bij het juiste blokje plaatsen. Laat de kleuters daarna per twee nog eens rondkijken/rondwandelen in de klas en een voorwerp kiezen met dezelfde/een gelijkaardige vorm. Laat de kleuters indien mogelijk zoveel mogelijk de juiste woorden koppelen aan de verschillende vormen; bij voorkeur spreken ze deze woorden ook meerdere keren uit.*

Neem nu de uitvergrote kopietjes van de **schutbladen** erbij. Laat de kleuters stilstaan bij de vormen die ze herkennen. Bespreek daarna ook nog enkele patronen die ze zien. Ondersteun de kleuters door zelf ook voldoende woordenschat aan te reiken, benoem de strepen, lussen... Ook aan de gebruikte kleuren kan je aandacht besteden.

- Kijk eens hier. Bij welke vorm past dit? Welke vormen herken je? Neem eerst een patroon dat een opeenvolging is van een hele duidelijke vorm (als dat kan). En sta dan stil bij andere patronen met strepen, lijnen, lussen, stippen...
- Wat zie je nog op de tekening? Kijk nog eens goed, zie je de strepen maar één keer? Of meerdere keren? Wie kan me eens tonen waar de dikke strepen staan? Staan ze allemaal op dezelfde rij? Hoeveel dikke strepen zie je? Zie je ook dunne strepen?
- Welke kleuren zie je hier allemaal op de tekening? Welke kleur(en) vind je mooi? Welke niet? Wat is je lievelingskleur? Welke kleur is dezelfde als de broek/trui/T-shirt/schoenen/... die je aanhebt?

Sta indien mogelijk ook stil bij de vormen en patronen die je mogelijk ziet op de kledij van de kleuters. Je kan dit eerst zelf modelleren en de kleuters daarna in duo naar elkaars

kledij en schoenen laten kijken en een voorbeeld laten zoeken van een vorm/patroon. Idealiter draag je bij het interactief voorlezen van dit boek ook zelf kledij/schoenen met enkele duidelijke vormen en patronen op. Zo kan je ook op die manier model staan.

Haal nu pas het boek erbij en toon **de cover**. Laat de kleuters spontaan reageren.

- Wie zie je hier op de cover van het boek staan?
- Wie heeft er al ooit een slang in het echt gezien? Waar zag je die slang dan? Was het een grote of kleine slang? Was je toen bang? Welk geluid maakt een slang? Zullen we eens allemaal sissen zoals een slang?
- Welke kleur heeft de slang in het boek? Heeft ze dezelfde kleur als de slang(en) die je al eens zag in het echt of op televisie? Wat staat er op de huid van de slang? Welke vorm heeft de groene lijn? Kan iemand het blokje of een voorwerp tonen met dezelfde vorm?

Lees de naam van de auteur/illustrator en **de titel** voor. Duid aan wat je leest, je kan zelfs even meevolgen met je vinger en modelleren hoe je van links naar rechts leest.

- Wat zou dat kunnen betekenen 'de zigzagslang'? Hoe beweegt een slang? Kan iemand dat eens tonen met je hand/arm? Kan iemand eens bewegen zoals een slang op de grond?

Sta hier zeker even stil bij het begrip 'zigzag'. Laat de kleuters zich als bewegingstussendoortje maar even op de grond van links naar rechts proberen voortbewegen net zoals de slang dit doet op de cover. Indien je nog een speelgoedslang hebt (of enkele) kan je het zigzaggen ook nog even zo tonen.

Vraag aan de kleuters wat zij denken dat de slang van plan is? Laat de kleuters hierbij maar volop **voorspellingen** maken. Idealiter schrijf je/teken je al hun voorspellingen meteen op een groot blad of op een bord. Zo maak je **het luisterdoel voor de kleuters** meteen heel concreet.

- Gaat de slang ergens naartoe? Naar waar dan? En zal ze nog vriendjes tegenkomen of niet? Welke vrienden dan?
-

2

TIJDENS HET LEZEN

Duik samen met de kleuters verder in het boek. Lees de tekst op de eerste dubbele pagina. Laat de kleuters spontaan reageren.

- Wie spreekt er hier? Wat wil ze graag doen? Welke nieuwe dingen wil ze graag leren denk je? Waar zal ze dit leren? Wie komt er hier piepen aan de rechterkant? Hoe zie je dat dit ook een slang is?

Sta nu even stil bij de volgende pagina waarop je ondertussen twee slangen ziet met een **nieuwe slang erbij die kronkelt**.

- Hoeveel slangen zie je hier? Welke kleur hebben de slangen? Hoe weet je dat het allebei slangen zijn?
- Hoe verschillen de slangen nog behalve de kleur? Bewegen de slangen op dezelfde manier? Zigzagt de nieuwe slang ook?

Laat de kleuters als kort bewegingstussendoortje eerst nog eens zigzaggen zoals de bovenste slang en laat ze dan kronkelen zoals de tweede slang. Je kan er ook voor kiezen om dit niet met de hele groep te doen, maar alleen enkele kleuters die de verschillende bewegingen voordoen in de kring.

- Wie komt er hier nu piepen aan de rechterkant van het boek? Hoe weet je zeker dat dit weer een nieuwe slang is? Wat zal die slang doen? Zal die slang zigzaggen of kronkelen? Of zal ze nog een andere beweging maken? Welke beweging zou dit dan kunnen zijn?

Ga naar de volgende dubbele pagina met een nieuwe **slang die een trapje maakt**. Sta ook hier stil bij de vorm die de slang maakt met zijn lijf en het patroon op zijn huid.

- Welke beweging maakt deze slang nu? Wie kan het eens tonen met de handen in de lucht? Wie kan het eens tonen met zijn lichaam op de grond?
- Wie van de slangen zal het snelste zijn denk je? Waarom denk je dat? Wat zie je op de huid van de slang? Welke vorm is dit, kan je het blokje/een voorwerp met dezelfde vorm tonen?

Lees de tekst voor en laat de kleuters dan een nieuwe voorspelling maken.

- Zal de slang nog bij iemand langsgaan, denk je? Bij wie denk je? Waarom denk je dat? Zal die slang sneller of trager bewegen? Welke beweging zal die slang dan maken? En welke tekeningen zullen er dan op de huid van de slang staan denk je?

Ga naar de volgende dubbele pagina met **de slang die lussen maakt**. Lees de tekst die erbij staat en sta stil bij de vorm, het patroon en de kleur van de nieuwe slang.

- Zijn dit twee dezelfde slangen? Waarom niet? Wat is er anders bij de nieuwe onderste slang? Wie kan er lussen maken zoals de slang met haar lichaam maakt?

Laat hier alle kleuters volop lussen maken in de lucht met hun vingers in de lucht – wissel hierbij af tussen kleine en grote lussen. Je kan hierbij ook even duo's maken waarbij de ene kleuter de lus moet nadoen die de andere maakt in de lucht.

- Welke kleur heeft de slang? Welke kleur hebben de strepen? Zijn het allemaal dezelfde strepen? *Indien je zelf een trui met streepjes zou dragen dan kan je hier opnieuw verwijzen naar je eigen kledij. Je kan hier ook opnieuw een link leggen naar de kledij van de kleuters. Misschien heeft de klaspop ook wel een streepjespatroon aan.*
- Is de slang nu klaar met haar uitje? Of wil ze nog wat verder bewegen, denk je? Naar waar dan?

Sta met de kleuters stil bij de dubbele pagina met **de slang die zich heeft opgekruld**.

- Waarom heeft deze nieuwe slang zich zo opgekruld, denk je? Wie kan er zich zo opkrullen als de slang hier? Hoe geraak je dan nog vooruit? Wat moet de slang doen om toch weer te kunnen bewegen?

Blader dan naar de volgende pagina waarop de kleuters ontdekken hoe de slang toch vooruit geraakt.

- Welke kleuren hebben die slangen? Welke vormen/patronen kan je herkennen?
- Is de groene slang nu tevreden, denk je? Heeft ze voldoende nieuwe bewegingen geleerd? Of wil ze nog iets nieuws uitproberen?

Lees de volgende pagina waarop de slang **steeds meer slangen met nieuwe vormen, patronen en kleuren** tegenkomt.

- Waar is de zigzagslang nu? Ziet ze er blij uit? Wat is er met haar aan de hand?
- Wie zag de zigzagslang allemaal? Waar zijn de andere slangen naartoe? Wat is er met de bloemen gebeurd, denk je?

Blader door tot je op de dubbele pagina komt waar je **de zigzagslang in de andere richting** ziet kruipen dan de andere slangen, en blader dan nog even verder naar de pagina waarop de slang meedeelt dat ze heel veel (slangen) zag.

Sta stil bij de dubbele pagina met de roze achtergrondkleur waarop **de zigzagslang zich afvraagt wat ze nu zal doen**.

→ Waar gaat de zigzagslang nu naartoe? Wil ze nog iets nieuws leren?

Lees de volgende dubbele pagina waarop **de zigzagslang gelukkig verder zigzagt**.

→ Is de zigzagslang tevreden? Wil ze nog nieuwe dingen leren? Ziet de slang er nog hetzelfde uit als bij de start van het verhaal? *Blader even terug naar de titelpagina en naar de cover en laat de kleuters even delen wat ze zien.*

3

NA HET LEZEN

Beschouwing

Laat de kinderen eerst spontaan reageren op het verhaal. Blik terug op het **luisterdoel** en laat de kinderen het verhaal **spontaan beoordelen**. Neem hierbij het bord met de gemaakte voorspellingen er weer even bij.

- Vond je het een fijn verhaal? Waarom (niet)?
- Wat voor nieuws heeft de zigzagslang allemaal geleerd? Wat komt er overeen met de voorspellingen die we maakten bij de start? Wie kan de vorm van de bewegingen nog eens voordoen (met hand/op de grond)? Wie kan de vormen tonen aan de hand van de blokjes/voorwerpen in de kring? Welke tekeningen zag je op de huid van de slangen?
- Ga je over de slang(en) vertellen aan je mama en/of papa of aan een vriendje? Wat zal je dan vertellen?

Je kan het verhaal zeker herhaald voorlezen, in kleinere of grotere groep. Sta dan bijvoorbeeld stil bij de extra verhaallijnen die in het boek zitten, zoals rond het hoopje zand waaruit een worm komt piepen in het boek of rond de rol van de bloemen in het boek.

Creatieve verwerking

Materiaal

- tape
- kegels en/of andere materialen om een bewegingsparcours mee te maken
- kopie van de pagina's uit het boek waarop je slangen op verschillende manieren ziet bewegen
- verf, borstels, stempels, stiften, kleurpotloden
- afbeelding van de omtrek van verschillende slangen (kleine, middelgrote, lange)
- afbeelding van de omtrek van andere dieren die kleuters kennen
- vormen en patronen in karton die de kleuters kunnen gebruiken bij het schilderen, inkleuren...
- oude T-shirt
- een lange rol papier

Kronkel erop los

Maak in de klas of in de bib een slangenparcours. Laat de kleuters door de ruimte bewegen, zoals de slangen dit doen in het boek. Laat ze hierbij ook volop sissen zoals een slang. Je kan bij elke halte een pagina leggen met de slang erop die ze moeten nadoen. Je kan ook twee kleuters zo snel mogelijk van de ene kant naar de andere kant laten bewegen, waarbij ze elkaar vlot moeten kruisen. De kleuters die niet aan de beurt zijn moeten dan telkens bij de afbeelding van een slang met bepaalde vorm gaan staan om goed op te volgen of de kleuters die aan de beurt zijn, dit correct doen. Indien je de kleuters bij de volgende activiteit een T-shirt laat beschilderen met het patroon en de vorm van hun favoriete slang kunnen ze die hier ook aantrekken.

Vormen en patronen

Je kan de kleuters met verschillende materialen (stempels, verf(borstels), stiften...) de huid van lege slangen laten beschilderen/bestempelen met verschillende vormen, patronen en kleuren. Hiervoor kan je opnieuw de voorbeelden uit het boek gebruiken om de kleuters mee te inspireren. Dit kan op papier of op stof. Je kan oude T-shirts bewerken die de kleuters dan aandoen bij de twee andere activiteiten. Zo blijven ze helemaal in de ban van de slangen. Als ondersteuning kan je de vormen en patronen op voorhand voorzien (in hard karton bijvoorbeeld), zodat de kleuters makkelijker zelfstandig aan de slag kunnen.

De langste mooiste slang

Voorzie een lange tekenrol waar zoveel mogelijk van de kleuters op hetzelfde moment aan kunnen werken. Teken eerst zelf de omtrek van de slang op het papier; vergeet hierbij zeker de tong van de slang niet.

Je kan ervoor kiezen om de kleuters op voorhand te laten beslissen welke vormen/patronen ze willen tekenen (hiervoor kan je opnieuw de voorbeelden uit het boek gebruiken als inspiratie). Een andere optie is dat de kleuters steeds doorschuiven en voortwerken op het werk van een vorige kleuter. Zo experimenteren ze met meerdere vormen/patronen. Je kan het geheel nog meer sturen door zelf aan te geven waar ze welke vorm/welk patroon moeten gebruiken. Je kan hiervoor voorbeelden en materialen voorzien zodat ze dit vlotter zelfstandig kunnen (zie voorgaande activiteit). Geef deze slang dan zeker een zichtbare plek, zodat de kleuters samen met jou en andere voorbijganger volop kunnen genieten van hun gezamenlijke mooie werk.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- De kleuren van de panda / Annemarie Van Haeringen (Leopold, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/de-kleur-van-de-panda>
- Het is rood en rond ... / Jan Jutte (Lemniscaat, 2024)
<https://www.boekenzoeker.be/het-rood-en-rond>
- Vierkant, Driehoek, Cirkel / Mac Barnett (auteur), Jon Klassen (ill.), J.H. Gevers (vert.) (Gottmer)
<https://www.boekenzoeker.be/vierkant>
<https://www.boekenzoeker.be/driehoek>
<https://www.boekenzoeker.be/cirkel>
- Tangramkat / Maranke Rinck (auteur), Martijn Van der Linden (ill.) (Lemniscaat, 2016)
<https://www.boekenzoeker.be/tangram-kat>
- Mijn eerste boek vol patronen / Bobby George, June George en Boyoun Kim (ill.) (Oogappel, 2020)
<https://www.boekenzoeker.be/mijn-eerste-boek-vol-patronen>

Andere boeken van Yoei Slegers vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Yoei%20Slegers>.

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

Minimumdoelen Taal

- Lezen: De kleuters kunnen tonen dat ze de volgende tekstconventies begrijpen: inzicht in leesrichting, onderscheid tekst en beeld, congruentie tussen tekst en beeld (1.1.10)
- Mondeling taalgebruik: De kleuters kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij de gepaste interactiestrategieën toepassen (1.3.9)
- Literatuur: De kleuters kunnen een eigen voorkeur tonen voor bepaalde verhalen of personages. (1.5.3)

Minimumdoelen Wiskunde

- Meetkunde – Vormleer: De kleuters kennen de volgende begrippen [F]: het punt, de lijn, recht, gebogen, rond; de hoek; de driehoek, de rechthoek, het vierkant, de cirkel (vlakke figuren); de kubus, de balk, de bol, de piramide (ruimtefiguren); het patroon, opnieuw, hetzelfde, anders. (2.4.1)
- Meetkunde – Vormleer: De kleuters kunnen patronen hanteren. (2.4.4)

Minimumdoelen Lichamelijke opvoeding

- Motorische competenties en fysieke competenties: De kleuters kunnen in bewegingscontexten eenvoudige (groot)motorische vaardigheden uitvoeren. (7.1.2)

Hoeveel dieren passen er in dit boek?

Auteur en illustrator: Natalia Yaskina

Vertaler: Chris Martinus

Uitgever: Christofoor

Jaar van uitgave: 2026

Over de maker

Natalia Yaskina is een prentenboekenmaker en illustrator uit New York. Ze studeerde illustratie en boekontwerp aan de Moscow State University of Printing Arts. Natalia werkte mee aan meer dan tien bekroonde boeken die verschenen in Rusland, Duitsland, Oostenrijk en China. Haar werk werd bovendien getoond op toonaangevende tentoonstellingen zoals de Golden Pinwheel en de Biennial of Illustrations Bratislava. Naast haar illustratiewerk schetst en reist ze graag, samen met haar drie kinderen.

Korte inhoud

Voor de mier is het eenvoudig: dit boek is alleen voor hem. Maar als er plaats is voor een mier, waarom zouden er dan geen twee leeuwen kunnen binnenwandelen? En drie krokodillen die nieuwsgierig komen meegluren? En vier zebra's die ook nog een plekje willen veroveren? Zo groeit de vraag: hoeveel dieren passen er eigenlijk in dit boek?

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- (Uitvergrote) kopieën van de geïllustreerde dieren in het boek
- Foto's van de dieren in hun natuurlijke habitat die je online vindt (voorzie telkens één afbeelding en een foto per dier en zorg voor voldoende grote foto's zodat de kleuters de dieren goed kunnen zien)
- Enkele knuffels van de dieren in het boek; ga voor knuffels van verschillende grootte, zodat de kleuters stilstaan bij het verschil in grootte tussen bijvoorbeeld een kikker en een leeuw.
- Enkele dozen in verschillende grootte of andere opbergmogelijkheden. Zorg indien mogelijk ook nog voor een hele grote doos waar één of meerdere kleuters in passen.
- (Uitvergrote) kopieën van het aantal geïllustreerde dieren zoals ze voorkomen in het boek: één mier, twee leeuwen, drie krokodillen, vier zebra's, vijf stokstaartjes, zes kikkers, zeven slangen, acht pinguïns, negen bijen en tien lieveheersbeestjes.
- Bord/papier waarop je de voorspellingen die de kleuters maken kan noteren/tekenen.

Nodig de kinderen uit in de kring en laat ze naar de **(uitvergrote) kopieën kijken van de geïllustreerde dieren in het boek en de foto's van dezelfde dieren in het echt**. Leg één kopie en foto van elk dier en leg ze door elkaar. Je kan de foto's op de grond leggen, maar net zo goed ophangen op een (prik)bord. Sta even stil bij wie er allemaal op de foto's staat, bespreek kort de eigenschappen van de dieren. Laat de kleuters paren maken met de geïllustreerde dieren en met de foto's van de dieren.

→ Kijk goed naar al de dieren die hier op de grond liggen/op het bord hangen. Wie (her)kent er welk dier? Laat alle kinderen de namen van de dieren herhalen.

Gebruik steeds het bepaalde lidwoord bij het overlopen van de tien dieren (de mier, de leeuw, de krokodil, de zebra, het stokstaartje, de kikker, de slang, de pinguïn, de bij, het lieveheersbeestje)

→ Wie zag er al eens één van deze dieren in het echt? Waar zag je dat dier? Welke van deze dieren kunnen bij jou thuis wonen? Welke dieren niet? Waarom is dat zo? Welke dieren hebben een zachte vacht en welke niet? Welk geluid maken de dieren? Hoe bewegen de dieren?

Laat de kleuters als tussendoortje even bewegen zoals de dieren, laat ze bij de bewegingen misschien ook het geluid van de dieren maken.

→ Wie ziet twee keer hetzelfde dier liggen/hangen? Sta even recht en leg/hang de dieren die hetzelfde zijn naast elkaar.

Laat de kleuters tien paren maken, waarbij de ze de illustraties koppelen aan de foto van het dier. Sta hierna stil bij wat nu het verschil is tussen beide afbeeldingen.

Neem er nog even de foto's bij van het aantal geïllustreerde dieren zoals ze voorkomen in het boek en laat de kleuters zeggen hoeveel dieren ze telkens zien: één mier, twee leeuwen, drie krokodillen, vier zebra's, vijf stokstaartjes, zes kikkers, zeven slangen, acht pinguïns, negen bijen en tien lieveheersbeestjes.

Neem de **knuffels en de dozen of andere opbergmogelijkheden** erbij. Sta samen met kleuters stil bij welke knuffels er **passen** in welke dozen en waarom dit zo is.

→ Welke dieren zie je? Wat is het kleinste dier, wat is het grootste dier?

Laat de kleuters de knuffeldieren benoemen en ordenen van klein naar groot.

→ Wie kan helpen om deze dozen van klein naar groot te ordenen? Welke dieren passen in welke doos? Waarom is dat zo? Past er iemand van jullie in één van de dozen?

Als je een extra link wilt maken met het boek kan je naast de grote doos ook net als de mier een appel voorzien. Je kan dan samen met de kleuters uitzoeken in welke doos naast de knuffel (s) de appel nog zou passen. Indien je ook een hele grote doos zou hebben, dan houd je die best nog even achter de hand tot op het einde. Laat de kleuters dan raden of jij in de doos past of niet en laat ze uitleggen waarom ze dit denken. Kruip dan in de doos; indien mogelijk kan je ook uitproberen of er naast jou nog één of meerdere kleuters in de grote doos passen ... en/of één of meerdere appels.

Neem nu pas het boek erbij en toon **de cover** van het boek aan de kleuters. Laat de kleuters spontaan reageren op wat ze zien.

- Wie zien jullie op de cover van het boek?
- Hoe staan de dieren hier? Wie staat er onderaan en wie staat er bovenaan?
- Waar staat de mier? Wat heeft de mier in haar poten vast? Heeft ze al van de appel gegeten of niet? Hoe weet je dat?

Lees dan de naam van de auteur/illustrator en **de titel** voor. Duid telkens aan wat je leest, je kan zelfs even meevolgen met je vinger en modelleren hoe je van links naar rechts leest. Laat de kleuters hierbij **voorspellingen** maken. Laat ze ook extra stilstaan bij welke dieren er wel of niet in het boek passen en waarom ze dit denken. Idealiter schrijf/teken je al hun voorspellingen meteen op een groot blad of op een bord. Je kan dit meteen ook in de vorm van een tabel doen, al dan niet ook meteen geordend van klein naar groot. Zo maak je **het luisterdoel voor de kleuters** meteen concreet.

- Hoeveel dieren passen er in dit boek? En welke dieren dan? Waarom denk je dit?
- Zullen er van elk dier evenveel in het boek passen? Ik zal meteen alle dieren waaraan jullie denken opschrijven/tekenen.

2

TIJDENS HET LEZEN

Duik samen met de kleuters verder in het boek. Laat hen spontaan reageren op wat ze zien. Laat de kleuters telkens stilstaan bij het aantal dieren, bij wat de mier aan het doen is en laat ze voorspellingen maken. Je kan af en toe de tabel die je maakte er weer even bij nemen om te controleren of de voorspellingen die de kleuters maakten al dan niet kloppen. Je kan bijvoorbeeld in een andere kleur aanduiden of de voorspellingen kloppen of niet.

Lees de dubbele pagina waarop de mier staat die zegt dat het **boek perfect is voor precies 1 mier**.

- Wie van de dieren zie je hier terug? Hoeveel mieren zie je?

Lees dan luidop voor wat de mier zegt.

- Klopt wat de mier zegt? Wat met de appel? Hoe ziet die eruit?

Blader door naar de volgende pagina met **de poot van de leeuw**.

- Wie zegt hier dat er nog plaats is voor andere dieren dan alleen de mier? Hoe weet je dat? Wat met de appel? Hoe ziet die er nu uit, heeft de mier er een (extra) stukje uit gebeten?

Blader verder naar de pagina met de **twee leeuwen**.

- Van wie was de poot op de vorige pagina? Hoeveel leeuwen zie je? Waar is mier nu? Hoe zit het met de appel?

Lees nu voor wat de leeuw en de mier zeggen.

- Is de mier blij met de leeuwen, denk je? Waarom wel/niet? Passen er naast de twee leeuwen en de mier nog andere dieren in het boek? Waarom denk je dat? Welk deel van welk dier zie je hier? Welke dieren zien nog groen?

Ga naar de volgende dubbele pagina met de **drie krokodillen**.

- Van wie was de muil op de vorige pagina? Hoeveel krokodillen zie je? Waar is mier nu? Wat doet de krokodil, waarop de mier zit, met zijn kaken? Wat zie je in de muil van de krokodil? Hoe zit het met de appel van de mier?

Lees nu voor wat de krokodil en de mier zeggen.

- Zijn de krokodillen dikke vrienden met de mier, denk je? Hoeveel dieren zie je nu in totaal? Hoeveel mieren, leeuwen, krokodillen?
- Ziet er iemand nog een ander dier dat ook graag in het boek wil passen? Hoe weet je wel dier het is? Welke dieren ken je met strepen?

Blader verder en ga in interactie met de kleuters over de pagina met de **vier**

zebra's. Nodig de kleuters uit om voorzetsel te gebruiken (modelleer hier ook). Zo zit er een leeuw op/onder de krokodil, een andere leeuw zit naast/voor de krokodil, twee zebra's staan onder elkaar...

- Hoeveel zebra's zie je? Wat zijn ze aan het doen? Waar zitten de andere dieren op de pagina?
- Welk dier staat nu klaar om in het boek te stappen? Zal het één dier zijn of zal die ook vriendjes meebrengen, hoeveel dan?

Sta stil bij de dubbele pagina met de **vijf stokstaartjes**. Sta extra stil bij de krokodil die een wip geworden is. Laat ze verwoorden welke dieren waar zitten en waarom de ene helft van de wip hoger staat dan de andere. Laat ze hier eventueel ook enkele houdingen nabootsen.

- Hoe voelt de mier zich, denk je? Is die blij of eerder boos? Of is ze verdrietig of een beetje bang?
- Hoeveel dieren zie je op de pagina?
- Waar staan de dieren in het boek? Staan ze allemaal mooi naast elkaar op een rijtje?
- En wat denk je, willen er nog dieren bij in het boek? Is er nog plaats voor hen? Kunnen er nog grote dieren in het boek bij? Welke dieren kunnen er nog bij? Van wie zien we hier de poot? Welke kleur heeft die?

Blader naar de volgende dubbele pagina met de **zes kikkers** en sta stil bij de emotie van de mier. Die is namelijk niet tevreden.

- Hoe voelt de mier zich nu? Wil de mier dat er nog nieuwe dieren bij komen? Waarom niet? Hoeveel dieren zijn er nog bijgekomen op deze pagina? Wie komt ze eens tellen?
- Waar staan de nieuwe dieren allemaal? Wat denk je, passen er nog dieren in het boek? Zullen ze luisteren naar de mier? Wat trouwens met de appel van mier?

- Wie ziet er een stukje van een nieuw dier? Welk dier is dit dan? Hoeveel van die dieren zullen er dan nog passen in het boek?

Sta stil bij de dubbele pagina met de **zeven slangen**. Laat ze deze keer stilstaan bij de emoties van alle dieren op de pagina.

- Hoeveel slangen zie je hier? Waar zitten de slangen allemaal? Hoeveel andere dieren zijn er?
- Hoe boos is mier ondertussen?

Lees de tekst die er staat even luidop voor.

- Zijn de andere dieren allemaal even blij? Waarom wel/niet? Is nu toch nog plaats voor andere dieren, denk je? Welke dieren willen er graag nog bij? Hoeveel zullen dat er zijn? Waar moeten zij dan gaan staan om nog in het boek te passen? Wat moeten de andere dieren doen, zodat er nog nieuwe dieren bij kunnen?

Als **bewegingstussendoortje** kunnen de kleuters nog even bewegen zoals de dieren op de pagina, ze kunnen proberen gaan liggen/staan zoals de dieren op de pagina. Je kan voor extra uitdaging zorgen door met tape op de grond een vlak af te plakken waar de kleuters dan in moeten zien te passen. Bij voorkeur bouw je dit dan op zoals in het verhaal. Een kleuter is de mier, twee kleuters zijn de leeuwen, drie kleuters zijn de krokodillen...

Neem het boek er na het tussendoortje weer bij op de pagina met de **acht pinguïns**.

- Welke nieuwe dieren zie je? Met hoeveel zijn ze? Wat hebben de andere dieren gedaan, zodat de pinguïns er nog bij konden?
- Is iedereen blij denk je? Wat met de mier? Heeft ze haar appel nog? Heeft ze er nog van gegeten?
- Zit het boek nu vol of passen er nog dieren bij? Welke dieren dan? En met hoeveel mogen ze zijn? Hoe groot mogen die dieren zijn?

Sta met de kleuters stil bij de dubbele pagina met de **negen bijen**. Je kan de afbeeldingen/foto's die je bij de start gebruikte er weer even bij nemen als ondersteuning. Ook wijzen op de tabel met de voorspellingen kan nuttig zijn om het denken van de kleuters te stimuleren.

- Hoeveel bijen zie je hier? Waar zitten die negen bijen allemaal?
- Hoe zit het met de mier? Hoe boos is ze ondertussen?
- Is er nu nog plaats voor andere dieren, denk je? Welke kleine dieren zouden er hier nog bij passen.

Blader verder naar de dubbele pagina met de **tien lieveheersbeestjes**.

- Welk nieuw dier zien we hier? Hoeveel lieveheersbeestjes zie je? Waar zitten ze? Hoeveel dieren zie je hier?
- Wat zou de mier hier willen zeggen? Kunnen er nog dieren bij?

Blader verder naar de dubbele pagina waarop **de leeuw brult**.

- Wat doet de leeuw hier? Waarom brult de leeuw zo?
- Waarom bijt de mier in de billen van de leeuw?

Blader door naar de volgende drie pagina's waarop de mier zegt dat er maar ruimte is voor één mier en dat ze nood heeft aan een groter boek met meer ruimte.

- Wat gebeurt er nu met alle andere dieren? Wat gebeurt er met de appel? Waarom gaat de mier op zoek naar een dikker boek?

Blader door naar de pagina waarop **alle dieren behalve de mier** zeggen dat er wel voldoende plaats was in het boek. Lees hierbij luidop voor wat ze zeggen rond **de appel**.

- Pasten alle dieren goed in het boek, vond je? Was mier fout? Vond je ook dat de appel er lekker uitzag? Wie lust hier allemaal appels, wie niet? Wat denk je, zal krokodil op zoek gaan naar de appel? Welke dieren zullen volgen?

3

NA HET LEZEN

Beschouwing

Laat de kinderen reageren op het verhaal. Blik terug op het **luisterdoel** en laat de kinderen het verhaal **spontaan beoordelen**. Neem hierbij het bord met de gemaakte voorspellingen er weer even bij.

- Vond je het een fijn verhaal? Waarom (niet)? Vond je het grappig? Wat vond je grappig?
- Hoeveel dieren pasten er nu weer in het boek? Hoeveel mieren, leeuwen, krokodillen, zebra's, stokstaartjes, kikkers, slangen, pinguïns, bijen en lieveheersbeestjes?
- Klopten onze voorspellingen helemaal? (Maak met een andere kleur duidelijk wat klopte en wat niet; je kan dit ook door een kleuter laten doen.)
- Wat vond je van de mier? Was de mier lief? Heeft de mier veel vrienden? Ga je over de mier en de andere dieren vertellen aan je mama en/of papa of aan een vriend? Wat zal je dan vertellen?

Verwerkingsactiviteiten

Materiaal

- papier in verschillende afmetingen
- rolletje tape en lijm
- foto's van dieren die in het boek voorkomen, aangevuld met foto's van andere (on)bekende dieren
- knuffels van dieren die in het boek voorkomen, aangevuld met knuffels van andere (on)bekende dieren
- enkele dozen in verschillende grootte of andere vormen van opbergmogelijkheden waarmee de kleuters kunnen oefenen met het aantal knuffels die er passen in welke opbergoptie
- foto's naar keuze van allerlei planten, fruit, meubilair, woonmogelijkheden...

Dierenmemory

Tekst

Laat de kleuters de namen van de dieren uit het boek verder inoefenen. Je kan ze hiervoor opnieuw eerst paren laten maken zoals in de voorfase, maar je kan ook andere foto's gebruiken van dezelfde diersoorten, zodat ze ook voorbeelden van meerdere bronnen leren kennen. Idealiter breid je het aanbod dieren op maat van de kleuters verder uit met meer (on)bekende dieren.

Sta stil bij de samenstelling van de groepjes die je aan de slag laat gaan met de memory. Bij heterogene groepjes kan de ene helft van de groep de uitspraak van de diernamen modelleren alsook het gebruik van de juiste bepaalde lidwoorden. Bij homogene groepjes kan je dan weer spelen met het aantal (on)bekende dieren waarmee de kleuters memory spelen.

Hoeveel past waarin?

Net als in de voorfase kunnen de kleuters experimenteren met welke knuffel(s) er passen in welke doos. Je kan hier opnieuw opbouwen en ze eerst aan de slag laten gaan met knuffels van de dieren in het boek, daarna kan je ook knuffels van andere dieren (of zelfs andere materialen) aanbieden. Bij de dozen kan je telkens papier voorzien waarop elk groepje tekent welke knuffels er in welke doos passen.

Je kan de kleuters ook papier in verschillende groottes aanbieden. Wanneer je voldoende kopietjes hebt van de dieren uit het boek kan je ze de dieren laten kleven op de verschillende groottes van papier. Zo experimenteren ze volop met welke dieren op welke grootte van papier passen.

Je kan ook met tape vlakken van een verschillende grootte afplakken waar de kleuters dan de foto's/knuffels moeten doen in passen.

Orden erop los

Reik afbeeldingen aan van de dieren in het boek, al dan niet aangevuld met andere (on)bekende dieren. Laat de kleuters de dieren ordenen op verschillende manieren: van klein naar groot, dieren die in huis kunnen leven of niet, dieren met een zachte vacht of niet, dieren die een zacht geluid maken en dieren die een luid geluid maken, dieren die kruipen, stappen, rennen, springen of vliegen...

Tellen en verstoppertje

Verstop de dieren uit het boek in de klas; dit kunnen knuffels of foto's zijn. Laat de kleuters zoeken naar één mier, twee leeuwen, drie krokodillen, vier zebra's, vijf stokstaartjes, zes kikkers, zeven slangen, acht pinguïns, negen bijen en tien lieveheersbeestjes.

Het gaat er vooral om dat ze oefenen op tellen en het correct verwoorden van de cijfers.

Mix & match

Laat de kleuters met verschillende delen van de dieren uit het boek een collage maken, zodat er nieuwe fantasiedieren ontstaan. Knip de dieren in stukken; probeer er hierbij voor te zorgen dat de kleuters de onderdelen nog voldoende kunnen koppelen aan het oorspronkelijke dier. Geef ze dan papieren in verschillende formaten. Met de stukjes plakken ze de enerzijds een nieuw dier, maar anderzijds zorgt de grootte van het papier

ervoor dat ze moeten nadenken over de grootte van hun fantasiedier en over het aantal dieren dat past op één pagina.

Je kan samen met de kleuters een boek maken door de verschillende pagina's met dezelfde grootte in een logische volgorde te plaatsen waarbij jij in interactie met de kleuters tekst toevoegt en zo samen een verhaal maakt. Zo kan je samen boeken maken op verschillende formaten en met een verschillende dikte.

4 VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Het boek van Pip / Guido Van Genechten (Clavis, 2022)
<https://www.boekenzoeker.be/het-boek-van-pip>
- Het nummer één telboek / Caspar Salmon (auteur), Matt Hunt (ill.), J. H. Gever (vert.) (Gottmer, 2022)
<https://www.boekenzoeker.be/het-nummer-een-telboek-let-op-we-tellen-tot-een-en-niet-verder>
- Ik ben Vleer / Morag Hood, Bette Westera (vert.) (Boycot, 2024)
<https://www.boekenzoeker.be/ik-ben-vleer>
- Eén vos: een telboek-thriller / Kate Read, Jesse Goossens (vert.) (Lemniscaat, 2019)
<https://www.boekenzoeker.be/een-vos-een-telboek-thriller>
- Tuut tuut wekelie wuut: een verhaal over delen/ Matthew Diffie en Jaap Robben (vert.) (Gottmer, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/tuut-tuut-woekelie-wuut-een-verhaal-over-delen>

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://nataliayaskina.com/>

5 MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

Taal

- Lezen: De kleuters kunnen expliciete informatie over de situatie, de gevoelens, de personages en perspectiefname uit voorgelezen teksten halen. (1.1.6)
- Mondeling taalgebruik: De kleuters kunnen op een voorgelezen verhaal reageren door voorspellingen te maken, vragen te stellen of verbanden te leggen met hun vakspecifieke kennis en voorkennis. (1.3.4)
- Literatuur: De kleuters kunnen een eigen voorkeur tonen voor bepaalde verhalen of personages. (1.5.3)

Wiskunde

- Lengte - oppervlakte - inhoud/volume: De kleuters kunnen lengte, oppervlakte en inhoud/volume kwalitatief en lengte en inhoud kwantitatief. (2.3.5 + 2.3.6)

Wetenschap en techniek

- Organismen – Classificatie: De kleuters kennen de volgende begrippen met betrekking tot organismen: de zoogdieren en de insecten. (3.1.1)

Lichamelijke opvoeding

- Zelfconcept en interactie in groep: De kleuters kunnen binnen een eenvoudige spelvorm één tot twee spelregels opvolgen. (7.2.1)

Ik vind alles stom!

Auteur en illustrator: Sophie Henn

Vertaler: Joukje Akveld

Uitgever: Luitingh-Sijthoff

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Sophy Henn is een Britse kinderboekenschrijver en illustrator. Je kent haar misschien van de prentenboeken *Maar waar, beer?* of *De leukste stomste dag ooit*. In 2025 kwam haar nieuwste prentenboek *Ik vind alles stom!* uit.

Korte inhoud

Groot spook is in een slecht humeur. Hij vindt alles stom. Absoluut alles. Klein spook laat zich daardoor niet uit zijn lood slaan: is alles echt stom? Beetje bij beetje ontdooit groot spook. Misschien vindt hij toch niet alles stom. Misschien vindt hij zelfs heel veel leuk! Misschien vindt hij zelfs alles leuk. Absoluut alles. Toch?

Iedereen heeft wel eens een dag waarop alles stom is. Het is dan fijn als er een klein spook in de buurt is om je uit die negativiteit te trekken. Want als je goed nadenkt, is heel veel niet stom.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- papier en twee dikke stiften in verschillende kleuren
- een rond wit stuk laken, dat je op je vuist kan leggen (groot spook); teken er twee oogjes op en een neutraal stipje als mond
- eventueel: materiaal om de kleuters een spookje te laten maken

Voorkennis

Vertel de kleuters dat je een slecht humeur hebt (en kijk ook bozig). Je hebt al veel stomme dingen meegemaakt vandaag. Som er enkele op. Tip: teken ze meteen ook op een groot papier (aan de linkerkant, straks komen er leuke dingen bij aan de rechterkant). Bv.: Je hebt je koffie omgestoten, stom. / Je koekje is in de modder gevallen, zo stom. / De computer deed gek, echt heel stom. / Het toiletpapier was op en je had het niet gezien, superstom. / Twee kleuters hadden ruzie om iets stoms, zo stom.

Vraag bij elk voorbeeld:

- Vinden jullie dat ook stom? Zouden jullie daar ook boos door worden? Een beetje boos of erg boos?
- Of worden jullie dan eerder verdrietig? (Ik was verdrietig én boos om mijn koekje dat ik niet meer kon opeten en door de ruziënde kleuters. Maar over het wc-papier was ik alleen boos.)
- Beklemtoon telkens dat sommige kleuters (een beetje, erg) boos zouden zijn, anderen verdrietig, nog anderen beide.

Nu is het aan de kleuters:

- Wat vinden jullie eigenlijk stom? En ben je dan boos / verdrietig?

Als je de kleuters goed kent, herinner hen dan bv. aan zaken van de voorbije dagen waarvan je weet dat een kleuter die stom vond.

- En vinden jullie dit stom?
- Bevraag zeker een vijftal zaken (hier cursief) uit het boek: soep eten / ruzie / taart / tekenen / vroeg gaan slapen / snoep / konijntjes / spelen / frietjes eten / in bad gaan / verkleiden / ballonnen / ...

Tip: betrek alle kleuters, door bv. te vragen: als je ... stom vindt én boos bent, mag je recht gaan staan.

Teken telkens op het blad wat de kleuters stom vinden links en wat ze niet stom vinden (snoep, vlinders, mama ...) rechts. Zet bovenaan links een boze en rechts een blij smiley.

Kaft

Vertel de kleuters dat je iemand kent die heel veel dingen stom vindt, nog meer dan alle dingen die op jullie blad staan. Toon het boek. Laat de kleuters reageren.

- Wie van die twee spookjes zou veel dingen stom vinden? Hoe zie je dat? (Het grote spook roept heel hard, hij is boos of verdrietig, zijn ogen zijn tot spleetjes samengeknepen. Het kleine spook glimlacht een beetje, dus zal het wel het grote spook zijn dat heel veel stom vindt.)

Wijs de kleuters op de grote en de kleine tekst in de tekstballonnen. Lees de tekst voor.

- Wie van de twee spookjes zou: 'Ik vind alles stom' zeggen? Hoe weet je dat? (Het is logisch dat het boze grote spook dat zegt. Je ziet het ook aan de tekstballon: die wijst naar het grote spook).
- Kun je echt alles stom vinden? Kan dat? Verwijs naar de dingen die je zelf stom vond. Dat waren er al veel, maar je vond / vindt niet alles stom. Waarom zou het spook dat zeggen, dat hij alles stom vindt?

Vermeld de auteur.

Formuleer een lees- en luisterdoel

- Ik ben benieuwd wat het grote spook allemaal stom vindt en of het dezelfde dingen zijn die wij stom vinden. We lezen het boek, en tijdens en na het lezen ga ik jullie vragen wat het spook allemaal stom vindt. Jullie moeten dus goed luisteren en kijken! Ik schrijf het op, zodat we het niet vergeten: 'Wat vindt het grote spook allemaal stom?'
- Ik neem ook een extra stift in een andere kleur. Daarmee teken ik op het blad wat het spook stom vindt, of zet ik een vinkje bij de dingen die wij én het spook stom vinden. (Tip: je kunt de kleuters dit natuurlijk ook laten doen.)

2

TIJDENS HET LEZEN

Zorg ervoor dat het blad met wat jullie stom vinden duidelijk zichtbaar is en dat je erop kan schrijven.

Neem ruim tijd voor elke bladzijde. Geef voor en na het lezen tijd voor reacties. Lees voor en wijs bij met je vinger, zodat het heel duidelijk is wie wat zegt. **Intonatie** is bij dit boek erg belangrijk: de weinige tekst die er is, moet met veel intonatie worden gelezen.

Er zijn ook bladzijden met bijna geen tekst, waarbij alles van de gezichten van de spookjes moet worden afgelezen. Het is belangrijk hier veel aandacht aan die non-verbale communicatie te besteden en dit uit te leggen. Let zeker ook op de achtergrondkleur en denk samen met de kleuters na of die verbonden is met de emoties van het groot spook.

Bv.: de bladzijde met 'Dus ook verkleeden?'

— Lees voor: "Dus ook verkleeden?"

- Wijs met je vinger naar het middelste deel: trek mee het gezicht van groot spook: hij is aan het nadenken. Verwoord dat ook. Wijs dan naar het rechtste deel en toon weer dezelfde emotie als groot spook, die hier beseft dat hij verkleden niet stom vindt.
- Laat de kleuters voorspellen:
 - Wat denken jullie? Zou groot spook verkleden stom vinden? Waarom denk je dat?
- Denk hardop en verwoord indien nodig nogmaals de getoonde emoties: 'In het midden van het blad is groot spook heel hard aan het nadenken. En hier rechts weet hij het: hij vindt verkleden niet stom. Hij kijkt een beetje boos, omdat het niet leuk is dat hij nu moet toegeven dat hij verkleden niet stom vindt! Met zijn gezichtje vertelt groot spook heel veel!'

Laat de kleuters telkens voorspellen of het spook de vermelde zaken stom zal vinden of niet.

Bv.: de bladzijde met Frankie, bloemen, ballonnen, aardbeien...: vraag bij elk(e) voorwerp of figuur:

- Wat denken jullie: zou groot spook dit stom vinden of niet? Waarom wel / niet?
- Vinden jullie dit zelf stom? Wie wel – niet?

Pas als de hele bladzijde gelezen is, vind je op de volgende bladzijde het antwoord: het spook vindt niets stom. Teken de voorwerpen – personages (bevriend spookje, mama) uit het boek eventueel bij op jullie blad rechts, in een andere kleur.

Vergelijken: na elke bladzijde kan een kleuter een vinkje zetten bij de dingen op het blad die het spook ook stom vindt (niets dus) en bij de dingen die het spook leuk vindt (veel). Bespreek telkens. Bv.:

- Snoep staat ook op ons blad! Wij vonden dat niet stom. Vindt groot spook dat stom? Ook niet hé. We zullen er een vinkje bijzetten: zo weten we dat zowel wij als groot spook snoep niet stom vinden.
- Sommigen van ons vonden verkleden stom en anderen niet. Groot spook vindt het niet stom: we zullen er een groen vinkje bijzetten.

Verwoord dat jullie in de eerste helft van het boek telkens rechts vinkjes hebben moeten zetten. We weten alleen nog maar wat het spook leuk vindt, niet wat het spook stom vindt! Wat grappig voor een boek dat gaat over een spook dat ALLES stom vindt! Pas bij het stuk waar klein spook vraagt: "Wat vind je dan wel stom?" kunnen jullie eindelijk naar de linkerkant. Verwoord dit enthousiast: eindelijk gaan jullie te weten komen wat groot spook allemaal stom vindt! Het grappige is dat er niets kan worden afgevinkt of bijgetekend... En dat de aandacht onmiddellijk weer naar de rechterkant van het blad gaat. Uiteindelijk, pas, bij het laatste blad, kun je 'de hik' bijtekenen of bijschrijven op de linkerkant.

Lees- en luisterdoel

Tekst

Neem het leesluisterdoel: 'Wat vindt het grote spook allemaal stom?' (en het papier met stomme en leuke dingen) er weer bij. Laat eerst de kleuters reageren. Er zijn twee mogelijke antwoorden:

- de hik
- Het grote spook vindt alles stom.

Denk hierover hardop na: kan dat, dat het spook niets stom vindt, behalve de hik?

Gebruik eventueel het papier: er is geen enkel voorwerp, geen enkele handeling, geen enkel persoon waar een vinkje in een ander kleur bijstaat!

Het zou handig zijn als klein spook er was, om opnieuw te vragen aan groot spook of hij ruzie, gevallen koekjes ... stom vindt.

Rollenspel en gesprek met groot spook

Haal groot spook tevoorschijn (leg het rondje over je vuist). Groot spook heeft de hik. Hoe kan die ophouden? (in spook zijn neus knijpen, hij moet zijn adem inhouden, we roepen 'boe' om hem te laten schrikken). Als de hik voorbij is, vraag je waar klein spook is. Helaas is die er niet, hij is gaan spoken (of als je denkt dat dat te abstract is voor de kleuters: hij is met Frankie, het vermelde spookjesvriendje uit het boek, gaan spelen).

Vragen stellen aan groot spook

Jullie willen graag weten wat groot spook stom vindt. Vindt hij echt alleen de hik stom of ook nog andere dingen? Groot spook kan niet meteen iets verzinnen. Hij stelt voor dat jullie, zoals klein spook, vragen stellen. Gelukkig hebben jullie een blad vol ideeën!

- Modelleer eerst hoe je een vraag stelt. Bv.: *'Ik gebruik ons blad met dingen die wij stom vinden, ik kies er één ding van: spinazie eten. Groot spook: vind jij spinazie eten stom?'* Laat groot spook uitgebreid en grappig antwoorden. Soms vindt hij iets stom, soms niet.
- Probeer de kleuters dan vragen te laten stellen. Als het niet lukt, blijf je zelf modelleren. Idealiter kan groot spook toch nog een paar dingen vermelden die hij stom vindt (en de kleuters niet), bv.: spelen met water (spoken houden niet van water), dino's... Jij of een kleuter zetten op het papier telkens een vinkje (indien stom) of een streep (indien niet stom) in een ander kleur of tekenen iets bij.

Afscheid van groot spook

Groot spook is tevreden: hij weet nu door klein spook dat hij veel dingen leuk vindt en door de kleuters weet hij nu ook beter wat hij stom vindt. Nu moet hij even gaan spoken, dus het is tijd dat hij vertrekt.

Vervolgtips

- Laat groot spook in 'Afscheid van groot spook' hierboven aan de kleuters vragen of zij alles willen vertellen aan klein spook. Breng op een later moment klein spook mee en laat een groepje kleuters vertellen wat groot spook heeft verteld: een mooie spreekkans.
- Speel het verhaal opnieuw met de spoken. Gebruik foto's, kopieën uit het boek, of eventueel kleutertekeningen van de voorwerpen, personen die in het boek aan bod komen, om het verhaal visueel te ondersteunen. Laat de kleuters met twee het verhaal ook zelf naspelen.
- Werk rond emoties: groot spook gaat van boos naar blij: oefen de gelaatsuitdrukkingen. Houd het bij boos versus blij bij de jongste kleuters. Bij oudere kleuters kun je met de gradaties werken: van heel boos, naar minder boos, naar neutraal, naar tevreden, naar blij. Je kunt bij de oudere kleuters ook werken rond de minder duidelijke emoties van klein spook: verbaasd, verwonderd, nadenkend, monkelend ...

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten.

Fictie:

Deze personages hebben net zoals het grote spook een rothumeur:

- Moppereend / Joyce Dunbar en Petr Horacek (ill.) (Lemniscaat, 2019)
<https://www.boekenzoeker.be/moppereend>
- Léon gromt / Riske Lemmens (De Eenhoorn, 2011)
<https://www.boekenzoeker.be/leon-gromt>
- Een leuke stomme dag / Marianna Coppo (Gottmer, 2023)
<https://www.boekenzoeker.be/een-leuke-stomme-dag>

Hier is het boek zelf in een boze bui:

- Het boze boek / Cédric Ramadier (De eenhoorn, 2018)
<https://www.boekenzoeker.be/het-boze-boek>

Ideaal om het over gevoelens te hebben:

- Het kleurenmonster / Anna Ilenas (De Vier Windstreken, 2024)
https://bibliotheek.be/catalogus/anna-ilenas/het-kleurenmonster/boek/wise_5057507

Poëzie:

- Jij bent de liefste / Hans en Monique Hagen en Marit Tornqvist (Querido, 2002): gedichten over gevoelens
<https://www.boekenzoeker.be/jij-bent-de-liefste>

Non-fictie:

- Wat voel jij? / Pauline Oud (Clavis, 2022)
https://bibliotheek.be/catalogus/pauline-oud/wat-voel-jij/boek/library-marc-vlacc_10354860

Andere boeken van Sophie Henn vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Sophy%20Henn>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://www.lsuitgeverij.nl/auteur/sophy-henn/>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

Minimumdoelen taal

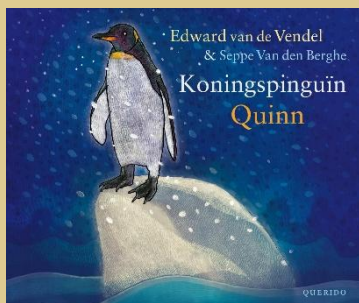
- Lezen: De kleuters kunnen de betekenis van eenvoudige visuele boodschappen begrijpen. (1.1.5)
- Lezen: De kleuters kunnen expliciete informatie over de situatie, de gevoelens, de personages en perspectiefname uit voorgelezen teksten halen. (1.1.6)
- Mondeling taalgebruik: De kleuters weten dat taal non-verbale en verbale elementen inhoudt. (1.4.6)
- Schrijven: De kleuters kunnen ideeën aanbrengen voor een tekst vanuit aangeboden inhouden, eigen ervaringen of creatieve ideeën. (1.2.10)
- Luisterbegrip: De kleuters kunnen vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben (vragen stellen aan groot spook). (1.3.3)
- Literatuur: De kleuters kunnen in eigen woorden de kern van een prentenboek navertellen met ondersteuning van beelden of symbolen (aan klein spook - rollenspel). (1.5.4)

Minimumdoelen Muzische vorming

- Drama: De kleuters kunnen eenvoudige rollen spelen. (6.4.2)
- Drama: De kleuters kunnen het stemgebruik aanpassen, in functie van de rol. (6.4.3)

Minimumdoelen Attitudes

- Leerondersteunende vaardigheden: De kleuters kennen een ruime woordenschat en diverse strategieën om emoties te herkennen, te uiten, te benoemen en erop te reageren. (9.3.1)

Koningspinguïn Quinn

Auteur: Edward van de Vendel

Illustrator: Seppe Van den Berghe

Uitgever: Querido

Jaar van uitgave: 2025

Over de makers

Edward van de Vendel is een Nederlandse schrijver en vertaler van kinder- en jeugdboeken. Hij is van opleiding leerkracht in het basisonderwijs. Hij schreef al meer dan honderd boeken, waaronder verhalen, gedichten en prentenboeken. Voor zijn werk kreeg hij vele belangrijke prijzen, zoals de Gouden Griffel, de Woutertje Pieterse Prijs en de Theo Thijssen-prijs.

Seppe Van den Berghe is een Belgische illustrator en grafisch ontwerper. Hij maakt kleurrijke tekeningen voor kinder- en jeugdboeken. Voor zijn werk kreeg hij verschillende prijzen en werden enkele van zijn boeken opgenomen in de internationale White Ravens-selectie.

Dit boek is onderdeel van de reeks van de Natural Hero Foundation, een organisatie die kinderen wil laten kennismaken met de natuur én met de rijkdom van diversiteit vertrekkend vanuit het idee dat verschillen tussen mensen en dieren heel gewoon zijn.

Korte inhoud

Quinn wil naar Pip toe. Maar waar is Pip? Hoe vind je een andere pinguïn tussen duizenden andere pinguïns? Kijk je naar de ogen, naar de snavels, naar de oren? Nee, Pip en Quinn hebben kreetjes die alleen bij hen horen. Als Quinn Pip uiteindelijk terugvindt, is Quinn extra blij, want Pip heeft een ei.

Hoewel de koningspinguïns er allemaal hetzelfde uitzien, heeft elke pinguïn een uniek stemgeluid. Pinguïnparen leren elkaars geluid kennen en raken zo met elkaar verbonden.

Bijna een derde van de paren bestaat uit twee mannetjes of twee vrouwtjes. Met dit prentenboek op rijm kan je naast de focus op het leven van de pinguïns ook thema's verkennen als identiteit en diversiteit, liefde en verbondenheid. De rijke taal en sfeervolle illustraties maken dit een boek om te lezen en herlezen.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Materiaal

- videobeeld met geluid van de koningspinguïns, bv. <https://www.youtube.com/watch?v=cuPHoGAeTXk>
- een lintmeter
- uitvergroete prenten van de twee eerste pagina's van het boek
- eventueel non-fictieboek over pinguïns, zoals *Het ijskoude zoekboek van pinguïn Pip*

Voorkennis activeren

Start de voorleesactiviteit met een korte video waarin je het geluid hoort en de bewegingen ziet van de koningspinguïn. Koppel hieraan een gesprek over de koningspinguïn. Gebruik eventueel een non-fictieboek over pinguïns om extra beelden te tonen, bijvoorbeeld *Het ijskoude zoekboek van pinguïn Pip*.

Mogelijke vragen:

- Welk dier zie je? Wie kent dit dier?
- Hoe ziet de pinguïn eruit? Wat valt je op?
- Heeft iemand al eens een pinguïn gezien?
- Waar wonen pinguïns volgens jullie?
- Kunnen pinguïns vliegen, denk je? Waarom wel/niet?
- Hoe bewegen pinguïns zich? Kan je dat eens tonen?
- Hebben pinguïns het warm of koud, denk je?
- Welk geluid maken de pinguïns? Kan je dat eens nadoen?

Vul de reacties van de kleuters aan en vertel nadien meer over de koningspinguïn.

- De koningspinguïn is een grote pinguïn die wel **één meter groot** kan worden. Hij is de op één na grootste pinguïnsoort ter wereld, na de keizerspinguïn. Toon met een lintmeter hoe groot een meter is en laat enkele kleuters hiernaast staan. Je kan ook een meter op de grond tekenen en de kleuters ernaast laten liggen op de grond. De kleuters zijn dus bijna even groot als de koningspinguïn.
- Koningspinguïns leven op heel **koude eilanden** dicht bij de zee rond Antarctica, het zuidelijke topje van de wereld. Ze leven samen in grote groepen. Pinguïns

gaan vaak dicht tegen elkaar staan in groep. Zo beschermen ze elkaar tegen de koude wind.

- Koningspinguïns **lijken heel erg op elkaar**. Ze hebben een zwarte rug, een witte buik en gele en oranje vlekken aan de kop en hals. Ze hebben veel veren en een dikke laag vet onder hun huid. Die werkt als een warme jas.
- Koningspinguïns kunnen niet vliegen, maar ze zijn wel heel goede zwemmers in de zee. Met hun vleugels **bewegen ze zich snel** door het water om vis en kleine zeedieren te vangen. Koningspinguïns schuiven soms op hun buik over de grond. Ze kunnen heel diep duiken om voedsel te zoeken.
- Pinguïns komen uit een groot **ei**. Mama- en papapinguïns zorgen samen voor hun ei en hun jong. Ze houden het ei warm op hun voeten.
- Pinguïns **roepen** of toeteren. Elke pinguïn heeft een eigen geluid, zodat ze elkaar kunnen terugvinden tussen duizenden andere pinguïns.

Boek verkennen

- Toon de kaft en laat de kleuters vertellen over de pinguïn en hun (nieuwe) kennis over de pinguïn herhalen. Je kan ook de middelste prent van het boek tonen zonder tekst waarbij je veel pinguïns ziet.
- Bekijk vervolgens de twee eerste prenten van het boek zonder het boek voor te lezen. Laat de kleuters spontaan vertellen wat ze zien en stimuleer het gebruik van specifieke woordenschat: de pinguïn, het ijs, de groep, koud, glijden, zwemmen...
- Benadruk het verschil tussen de eerste prenten (de grote groep pinguïns die dicht bij elkaar staan) en de tweede prenten waarbij één pinguïn alleen zwemt en helemaal alleen is in het grote ijs.

Leesvragen

Ondersteun de kleuters om enkele leesvragen te bedenken. Wat willen ze graag te weten komen? Bijvoorbeeld:

- Waarom is de pinguïn alleen?
- Hoe zou de pinguïn zich voelen?
- Hoe zou de pinguïn een vriendje kunnen vinden?

Schrijf of teken de leesvragen op het bord of op een groot blad.

2

TIJDENS HET LEZEN

Lees de tekst voor van bij de start (ook de pagina's die net al besproken werden). Zorg ervoor dat alle kinderen het boek goed kunnen zien. Laat de kleuters telkens de afbeeldingen zien en geef hun tijd en ruimte om spontaan te reageren, voordat je de tekst voorleest. Stel indien nodig enkele bijkomende vragen om het gesprek op gang te

brengen of gaande te houden. Besteed waar nodig aandacht aan uitdagende woordenschat.

Voorbeeldvragen:

Alle pinguïns staan samen bij de baai. De zee maakt lawaai en de wind maakt lawaai.

- Hoe zou dat klinken? Wie kan het geluid van de zee, de wind, een pinguïn nadoen?
- Hoe zou jij het vinden om tussen duizend pinguïns te wonen?
- Weet jij wat een baai is?

Quinn heeft lang gezwommen en klimt de ijskoude kant op.

- Wat betekent ijskoud?
- Waar is iedereen nu?
- Hoe denk je dat Quinn zich voelt?
- Ben jij al eens iemand kwijtgeraakt? Wat deed je toen?

Quinn wil naar Pip. Pip is daar, heel ver, bij de anderen. Maar waar precies?

- Hoe zou Quinn Pip terug kunnen vinden?

Quinn wil Pip graag weer zien! Kijk je naar snavels misschien?

- Kan Quinn Pip terugvinden door goed te kijken? Zou Quinn Pip terugvinden aan zijn kleur? Waarom wel/niet?
- Waarom is het zo moeilijk om Pip terug te vinden? Wat zou Quinn wel kunnen doen?

Quinn zoekt met haar oren. Pip en zij hebben kreetjes die alleen bij hen horen.

- Zou jij de stem van je mama, je papa, je broer/zus, je beste vriend herkennen?
- Heb jij een geluid of woord dat je alleen gebruikt met mama/papa/vriend/je knuffel...?
- Zijn er liedjes die je alleen met bepaalde mensen of vriendjes zingt?

Links klinkt het Wramma. En Kroewie...

— Laat de kleuters de pinguïngeluiden herhalen.

— Organiseer een kort bewegingstussendoortje waarbij ze ook even als een pinguïn kunnen bewegen terwijl ze pinguïngeluidjes maken. Laat hen variëren met stille, luide, lage, hoge geluiden...

— Laat hen tot slot zelf een pinguïngeluid bedenken dat bij hen past.

Quinn hoort plotseling *Pliewap!* boven iedereen uit.

- Hoe zou Quinn zich voelen?
- Wat moet Quinn nu doen?

Quinn is pliewappend blij, want Pip heeft een pliewappend ei.

- Waarom is Quinn blij?
- Waarom is het ei zo belangrijk?

3

NA HET LEZEN

Terugblik op de leesdoelen

Neem het bord/blad met de geschreven/getekende leesdoelen er opnieuw bij.

- Waarom was de pinguïn plots alleen?
- Hoe voelde Quinn zich toen ze alleen was?

→ Hoe heeft Quinn Pip teruggevonden?

Evaluatie

Bespreek met de kleuters de inhoud en de vorm van het verhaal.

- Wat vind je mooi aan het verhaal?
- Zou dit verhaal ook in het echt kunnen gebeuren? Waarom wel/niet?
- Wat was het probleem in dit verhaal?
- Wat was de oplossing?
- Wat heb je geleerd in het verhaal?

Blik terug op de vorm van het verhaal en besteed extra aandacht aan de rijmwoorden in de tekst. Blader opnieuw door het boek en lees de rijmwoorden voor: baai- lawaai, gezwommen – geklommen, daar-waar, zien – misschien, oren-horen, geluid – uit, blij – ei. Kennen de kleuters nog woorden die rijmen.

- Zijn er nog woorden die rijmen op ei?
- Zijn er nog woorden die rijmen op daar?
- ...

Praten over identiteit en diversiteit

- Wat zou er gebeuren als alle pinguïns hetzelfde geluid maken?
- Denk aan één vriend of iemand van je familie? Hoe herken jij die persoon?
- Hoe herkennen anderen jou? Wat maakt jou bijzonder?
- Wat zou er gebeuren als alle mensen op elkaar zouden lijken? Wat als iedereen er hetzelfde zou uitzien?
- Wil je soms graag op iemand anders lijken? Waarom?

Creatieve expressie – beeld

Persoonlijke pinguïn

Materiaal

- knutsel- of tekenmateriaal
- kleurplaat van een pinguïn

Laat de kinderen een eigen pinguïn knutselen. Geef bijvoorbeeld elke kleuter een kleurplaat van een pinguïn. Laat hen die zelf vormgeven. Alle pinguïns zien er hetzelfde uit, maar toch is elke pinguïn uniek. Kies hierbij voor een bepaalde techniek om de gelijkenissen bij de vormgeving van de pinguïns te stimuleren. Denk aan vingerverven in bepaalde kleuren, stempelen of scheuren en plakken met gekleurd papier (wit, zwart, geel, oranje) of collage techniek. Bespreek nadien de gelijkenissen en verschillen tussen de pinguïns.

- Hoe heet jouw pinguïn?
- Wat maakt jouw pinguïn bijzonder?
- Wat kan jouw pinguïn goed?

Pinguïndecor

Materiaal

- scharen
- grote rol (of groot vel) papier

In een volgende fase kan je alle pinguïns uitknippen en samenbrengen in één grote groep pinguïns, bijvoorbeeld op een grote rol papier.

- Kan je jouw pinguïn makkelijk terugvinden? Waarom wel/niet?
- Hoe kan je jouw pinguïn herkennen?

Creatieve expressie – muziek

Dierengeluidenorkest

Start met een pinguïnorkest waarbij alle kleuters in een kring staan. Eén iemand is de koningspinguïn die het geluid kiest. De andere kleuters doen het geluid na. Nadien wordt iemand anders de koning.

- Kunnen we dierengeluiden maken?
- Kunnen we pinguïngeluiden maken?
- Kunnen we ook het geluid maken van de zee, de wind, de regen...?

Vind je pinguïn

Laat de kleuters vervolgens door de ruimte stappen als pinguïns en experimenteren met klanken en geluiden.

- Varieer in hoogte/laagte, luid en stil roepen, lange en korte klanken...
- Hoe klinkt een blijde, verdrietige, boze... pinguïn? Als dit moeilijk is, kan je zelf enkele geluiden voordoen die de kleuters kunnen nabootsen.
- Laat de kinderen vervolgens geluid en beweging combineren: trage geluiden en trage stappen, snelle geluiden en snelle stappen...
- Maak vervolgens duo's van de kleuters en laat hen samen een geluid bedenken dat bij hen past. Geef hun even de tijd om dat geluid te oefenen. Verdeel de duo's vervolgens in twee groepen. De ene helft wordt geblinddoekt. De andere helft staat verspreid in de ruimte. De pinguïns die stilstaan 'roepen' hun vriendje met hun eigen bijzondere geluid. Kunnen de pinguïns elkaar terugvinden? Je kan deze activiteit ook opbouwen door niet alle duo's tegelijkertijd te laten zoeken, maar de activiteit bijvoorbeeld te beperken tot vijf duo's en dit een paar keer te herhalen. Zo kunnen de kleuters die niet aan de beurt zijn ook meekijken wat er gebeurt.

- Kan je jouw pinguïn makkelijk terugvinden? Waarom wel/niet?
- Hoe kan je jouw pinguïn herkennen?

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

Over pinguïns

- Alle pinguïns op een kluitje / Ross Montgomery, Sarah Warburton (ill.), Jacques Vriens (vert.) en Thérèse Vriens (vert.) (Volt, 2022)
<https://www.boekenzoeker.be/alle-pinguins-op-een-kluitje>
- Het ijskoude zoekboek van pinguïn Pip / Bente Pompen (Clavis, 2024)
<https://www.boekenzoeker.be/het-ijskoude-zoekboek-van-pinguin-pip>
- Het lied van de blauwe pinguïn / Petr Horáček en Jesse Goossens (vert.) (Lemniscaat, 2015)
<https://www.boekenzoeker.be/het-lied-van-de-blauwe-pinguin>

Over diversiteit

- Alles over diversiteit / Felicity Brooks en Mar Ferrero (ill.) (Standaard Uitgeverij, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/alles-over-diversiteit>
- Ik ben Pippi niet! / Yvonne Jagtenberg (Gottmer, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/ik-ben-pippi-niet>
- Diversjes / Ine De Volder en Nelleke Verhoeff (ill.) (Clavis, 2024)
<https://www.boekenzoeker.be/diversjes>
- Juf, wat voor haar heb je? / Kamalia Talhaoui en Natascha Stenvert (ill.) (Leopold, 2023)
<https://www.boekenzoeker.be/juf-wat-voor-haar-heb-je>

Over geluiden

- Mijn fijne geluidenboekje / Edward Van de Vendel en Mattias De Leeuw (ill.) (De Eenhoorn, 2013)
<https://www.boekenzoeker.be/mijn-fijne-geluidenboekje>

Andere boeken van Edward van de Vendel vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Edward%20Van%20de%20Vendel>.

Enkele vertalingen door Edward Van de Vendel die passen bij dit thema:

- Mijn schaduw is blauw / Scott Stuart en Edward Van de Vendel (vert.) (Pelckmans, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/mijn-schaduw-blauw>
- Hoe fladdert de vogel? / Katarina Kieri, Stina Wirsén (ill.) en Edward Van de Vendel (vert.) (Blauw Gras, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/hoe-fladdert-de-vogel>

Andere boeken van Seppe Van den Berghe vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Seppe%20Van%20den%20Berghe>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de makers':

- <https://www.edwardvandevendel.nl/>
- <https://www.seppevandenbergh.com/#/>

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

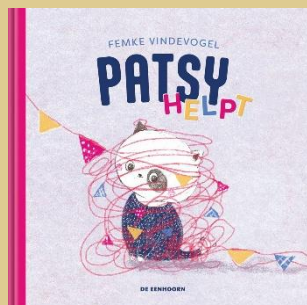
Minimumdoelen Taal

- Lezen: De kleuters kunnen de betekenis van eenvoudige visuele boodschappen begrijpen (1.1.5).
- Lezen: De kleuters kunnen expliciete informatie over de situatie, de gevoelens, de personages en perspectiefname uit voorgelezen teksten halen (1.1.6)
- Literatuur: De kleuters kunnen in eigen woorden de kern van een prentenboek navertellen met ondersteuning van beelden of symbolen (1.5.4)

•

Minimumdoelen Muzische vorming

- Beeld: De kleuters kennen de volgende begrippen: rood, geel, blauw, wit, grijs, zwart, groen, bruin, oranje, paars, licht, donker, rond, recht, gebogen, dik, dun, groot, klein, zacht, hard, ruw, glad, het patroon, de kunstenaar, de schilder, het schilderij (6.3.1).
- Muziek: De kleuters kennen de volgende begrippen: kort, lang, hoog, laag, snel, langzaam, hard, zacht, klank, toon, de zanger(es), de muzikant, het instrument (6.2.1).

Patsy helpt

Auteur en illustrator: Femke Vindevogel

Uitgever: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Femke Vindevogel is van alle markten thuis: deze Vlaamse schrijver is ook illustrator en muziekpedagoog. Ze schrijft gedichten, kortverhalen en romans. *Patsy helpt*, over een uiterst brave kat, is haar eerste prentenboek, vol expressieve kattenillustraties in zachte kleuren. Dit boek herdefinieert kattenkwaad en doet nadenken over het samen- (of tegen-)spel van woorden en beelden.

Korte inhoud

Patsy is een zéér brave kat. Althans, dat beweert ze zelf. Maar kun je katten (en mensen) die van zichzelf pretenderen dat ze braaf zijn, op hun woord geloven? Combineer tekst en beeld en beslis zelf of Patsy braaf is. Of niet.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

 Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- A3-papier en stift
- Filmpjes:
 - Zéér brave katten: <https://www.youtube.com/shorts/HNsq62bA1mw>
 - Niet zo brave katten: <https://www.youtube.com/shorts/frBsOyeQfeY>
 - <https://www.youtube.com/shorts/HNsq62bA1mw>
 - Bekijk je liever geen filmpjes met de kleuters? Haal dan screenshots uit de filmpjes die lijken op de situaties in het boek, of zoek foto's van braaf kattengedrag en kattenkwaad.

Voorkennis oproepen

Vertel dat je een boek bijhebt over een huisdier (toon het nog niet). Stel vragen:

- Wat is dat, een huisdier?
- Wie heeft een huisdier? Welk dier?
- Hoe heet het dier?
- Is het fijn om een huisdier te hebben?
- Is het dier een braaf dier of een stout dier? (Idealerweise er veel stoute katten, dan kun je meteen het woord kattenkwaad uitleggen)

Vat samen welke huisdieren de kleuters hebben en of het brave huisdieren zijn of niet.

Vertel dat het dier in jouw boek een kat of een poes is (toon het nog niet). Stel vragen:

- Wie had er nu weer een kat?
- Zeg je 'de poes' of 'de kat'? (Beide kunnen: we kunnen de poes zeggen of de kat.)
- Is het een lieve, brave kat? Wat doet ze zoal dat jij leuk vindt?

TIP: gebruik dit moment om woordenschat in verband met katten te activeren. Noteer of teken eventueel woorden die de kleuters niet kennen, zoals 'kopjes geven', 'aaien', likjes geven, de zachte vacht, de snorharen, miauwen, snorren...

- Is de kat soms stout? Haalt die soms kattenkwaad uit? (Kattenkwaad uithalen wil zeggen: dingen doen die eigenlijk niet mogen, een beetje stout zijn. Omdat katten dikwijls dingen doen die niet mogen, heeft men dat woord bedacht, ook voor mensen en andere dieren. Beklemtoon nu zeker relevante woordenschat, zoals de klauwen, krabben, iets omstoten, op de tafel springen, bijten, (vlees) stelen ...)
- Wat vind je het leukste / het minst leuke aan de kat?

Deel een blad in twee kolommen: braaf en niet braaf (stout, kattenkwaad).

- Stel dat je echt moet kiezen: waar plaats jij jouw kat? Bij de groep van brave katten of bij de groep van stoute katten? (Noteer de namen van de katten van de kleuters (met eventueel de naam van het kind erbij, ter referentie) in de juiste kolom. (En misschien hoort een enkele kat echt wel in beide kolommen?))
- Bespreek het resultaat: hoeveel katten staan er in elke kolom? Waar staan er de meeste katten?

Extra of alternatief als maar zeer weinig kleuters of geen enkel kind een kat hebben, of als de kattenkwaad-kennis van de kleuters beperkt is: bekijk een filmpje (zie materiaal) – de foto's van katten die lief gedrag vertonen en katten die kattenkwaad

uithalen. Je kunt bv. de foto's afprinten, uitdelen en de kleuters laten beschrijven wat de kat doet en laten bepalen of het kattenkwaad is of niet. Bespreek het kattenkwaad. Zet relevante woordenschat in de verf.

De kaft

Toon de kaft, laat de kleuters reageren. Stel daarna vragen:

- Wat zie je allemaal? (Een witte kat met een zwart omringd oog en één zwart oor. Ze draagt een zwart pakje. Ze zit verstrikt in een slinger met een rode draad. De kat lacht een beetje en ziet er eigenlijk best lief uit.)
- Is die kat een huisdier? (Duidelijk wel, ze draagt een pakje.)
- Zou de kat het erg vinden dat ze verstrikt zit in de slinger? (Het lijkt van niet, ze zit op haar gemak en ze glimlacht.)
- Zou dit een brave kat zijn (link met 1.)? (Ze ziet er braaf uit, met die grote ogen en dat pakje... Ze zit wel verstrikt in een slinger, dat duidt toch echt wel op kattenkwaad.)

Lees de titel voor, misschien helpt dat om te beslissen of dit een brave kat is: Patsy helpt. Laat de kleuters reageren. Stel vragen:

- Zou die poes of kat dan Patsy zijn? Zou dat haar naam zijn? *Denk indien nodig hardop bij de jongste kleuters: 'Er staat niemand anders op de kaft, dus ik denk dat die kat Patsy is.'*
- Bij de oudere kleuters kun je je hardop afvragen: Is Patsy misschien iemand anders, die de poes komt helpen, omdat de poes verstrikt zit?
- Patsy, de kat, 'helpt'. Hoe zou een kat in huis kunnen helpen? (Als dit te moeilijk is: stel extra vragen: zou ze mama of papa kunnen helpen om af te wassen? Zou ze boodschappen kunnen doen? ...)
- Als de kat op de kaft, Patsy is en de titel is 'Patsy helpt': denken jullie dat het Patsy lukt om te helpen? Waarom (niet)? (Patsy zorgt net voor nog meer werk door haar acties...)

Vermeld de illustrator – schrijver: Femke Vindevogel.

- Maak (oudere) kleuters attent op haar familienaam: vind de vogel. Een mevrouw met een vogelnaam heeft een boek over een kat gemaakt, grappig!

Leesdoelen

Denk hardop: we zullen het boek moeten lezen, om volgende zaken te weten te komen:

- a. Is de poes op de kaft Patsy?
- b. Helpt Patsy, zoals de titel zegt? Maar: wie helpt ze dan? En waarmee?
- c. (Voor oudere kleuters:) Als Patsy helpt, wat braaf is, hoe komt het dan dat ze verstrikt zit in een slinger? Is het helpen mislukt? Of is ze niet braaf?

Noteer deze vragen kort. (Maak er eventueel ondersteunende tekeningen bij in overleg met de kleuters. Bv. voor a) teken je een poes met daarin een vraagteken; voor b) kun je een hand tekenen). Dan kun je tijdens en na het lezen deze vragen afvinken, als het antwoord gevonden is.

2

TIJDENS HET LEZEN

Lees opnieuw de titel, auteur en bestudeer de tekening. Stel vragen of denk hardop:

- De poes, wellicht dus Patsy, zit hier nog niet verstrikt in de slinger. Ze ligt vredig op een matje met een knuffel. Ze lijkt heel lief en braaf hier.
- Let op haar zwart omrande oog: ze knipoogt. Waarom zou de poes knipogen? (Mensen knipogen als er een mopje wordt verteld, of als ze duidelijk willen maken dat wat er gezegd wordt niet klopt, maar dat dat een beetje geheim moet blijven).

Denk hardop na bij de jongste kleuters – laat de oudere kleuters eerst zelf antwoorden.

— Toon de eerste bladzijde (“Miauw! Ik ben Patsy”).

- Laat de kleuters reageren.
- Lees de tekst en kijk verwachtingsvol. Indien de kleuters zelf niet reageren, denk je hardop: ‘De eerste vraag is opgelost: de poes heet Patsy. De andere vragen kunnen we nog niet oplossen.’ Noteer het antwoord.

— Toon de tweede bladzijde (omvergegooide bloempot – “Ik ben HEEL braaf. Echt waar.”)

- Laat de kleuters reageren, lees daarna de tekst.
- Laat de kleuters opnieuw reageren. Als ze het moeilijk hebben om hun gedachten onder woorden te brengen, kun je weer hardop denken. (Bv. Patsy zegt dat ze heel braaf is, maar de bloempot ligt omver en de plant is misschien stuk. Ik vind dat niet zo braaf.)

— Toon NIET ONMIDDELLIJK de derde bladzijde (ochtend)

- Sla de bladzijde om en lees met een brave stem voor wat er staat.
- Is dat lief en braaf? (Ja, dat klinkt echt wel lief en braaf!)
- Toon dan pas de illustraties, laat de kleuters reageren.
- Bespreek de drie incidenten één voor één. Lees elk incident nog eens voor en stel er vragen over of denk hardop.
- Wil Patsy echt helpen om de gordijnen open te doen? (Eventueel: kan een kat eigenlijk de gordijnen opendoen?) Of wil ze haar klauwen gebruiken?
- Heeft Patsy dat ontbijt gemaakt? (Eventueel: kan een kat spiegeleitjes en worstjes bakken?)
- Of Patsy nu dat ontbijt heeft gemaakt of niet: zou dat ontbijt voor haar bedoeld zijn? Waarom wel / niet?
- Verzorgt Patsy de planten? Hoe weet je dat?

— Lees de volgende pagina’s op dezelfde manier (sofa, mail, wol, ramen, plumeau, goudvissen).

— Neem er de luistervragen opnieuw bij: kunnen we die al beantwoorden?

- b. Helpt Patsy, zoals de titel zegt? Maar: wie helpt ze dan? En waarmee?
- c. Voor oudere kleuters: Als Patsy helpt, wat braaf is, hoe komt het dan dat alles fout loopt? Is het helpen mislukt? Of is ze niet braaf?

Formuleer een voorlopig antwoord:

- b) Patsy ‘helpt’ papa en mama in het huishouden, zegt ze.

- c) Patsy helpt helemaal niet! Ze speelt! Ze haalt kattenkwaad uit. De slinger kunnen we nog niet verklaren, maar kijk: die rode wol waar ze mee speelde op de kaft zien we hier ook al.

Vermeld dat jullie nog niet zeker kunnen zijn dat de antwoorden helemaal juist zijn, want het boek is nog niet uit. Er kan nog véél gebeuren waardoor de antwoorden aangepast worden.

— Toon de bladzijde van het feestje (“Bij feestjes help ik de woonkamer te versieren ...”)

→ Laat de kleuters reageren.

→ Verwoord duidelijk: er hangen slingers en er zijn opgeblazen ballonnen. Patsy maakt de ballonnen en de slingers stuk.

— Toon de bladzijde van het pakje (“zorg ik voor leuke pakjes ...”)

→ Wie is hier het pakje? (Patsy zelf: met een strikje in haar haar, zoals bij een echt pakje.)

→ Maak de kleuters indien nodig opmerkzaam op de details van de vorige bladzijden die terugkeren: de bloempot, de wol, de vis, het strikje van de ballon in haar haar.

— Lees de volgende pagina’s op dezelfde manier (opruimen achteraf, licht uit, stil in bed).

— Toon de laatste bladzijde (“En ’s morgens ... ben ik weer HEEL HEEL braaf.”)

→ Is dat zo? Is Patsy braaf? Zouden die pannenkoeken voor haar zijn gebakken?

— Neem er de luistervragen opnieuw bij: kunnen we die nu definitief beantwoorden?

b) Patsy helpt niet, ze haalt kattenkwaad uit. Ze zorgt net voor meer werk!

c) Patsy is een ondeugende kat die kattenkwaad uithaalt! Maak de kleuters attent op het woord ‘kattenkwaad’. Wat betekent dat eigenlijk? (Als je ondeugende dingen doet, streken uithaalt die niet al te erg zijn, haal je kattenkwaad uit, net zoals een kat ondeugende streken uithaalt. Patsy is daar een mooi voorbeeld van!)

3

NA HET LEZEN

Stoom afblazen

— Laat de kleuters reageren op het verhaal. Stel enkele vragen en betrek de kinderen op elkaars antwoorden:

→ Vond je het fijn / grappig / mooi / ... verhaal? Wat vond je er fijn / grappig / ... aan?

→ Wat vind je van Patsy? Vind jij Patsy leuk of niet leuk? Zou je Patsy als kat willen?

→ Wat vind je het ergste dat Patsy heeft gedaan? Vind iedereen hetzelfde het ergst?

— Neem het blad met de twee kolommen erbij:

→ Waar zouden we Patsy’s naam moeten zetten? Teken en/of noteer Patsy’s naam in de juiste kolom. Laat de kleuters herhalen waarom ze in die kolom moet, zo herhaal je de woordenschat nog eens: Patsy stoot de bloempot omver, ze krabt en klimt in de gordijnen, ze steelt eten, ze slingert in de platen en krabt in de potgrond, ze krabt in de

zetel, ze loopt over en zit op de laptop, ze krabt de bol wol kapot, ze likt aan het raam, ze bijt de plumeau kapot, ze wil de vissen vangen, ze speelt met de versiering tot die kapot is.

- Vergelijk het kattenkwaad van Patsy met dat van de katten van de kinderen.
 - Halen alle katten hetzelfde kattenkwaad uit als Patsy? Wat doen ze ook? Wat doen ze niet?
- Als je filmpjes of foto's gebruikt hebt, kun je die ook vergelijken met het boek:
 - Hebben we alles wat in het boek stond vermeld ook op de foto's/in het filmpje gezien?

Creatieve verwerking

Materiaal

- interieurtijdschriften
- foto's van katten in verschillende poses
- lijm, scharen, stiften

- Verzamel tijdschriften met interieurs en foto's van katten. Je kunt ook een kleurplaat van een woonkamer of keuken gebruiken.
- Laat de kleuters een interieur kiezen en een kat. De kleuters voegen met stift eventueel nog een attribuut toe (een visbokaal, een glas, ...) in het interieur en kleven de kat erin (bv. in de gordijnen, op de luster, op de kast naast het glas, ...)
- Laat de kleuters zoveel mogelijk verwoorden. Als dit moeilijk is, verwoord jij dit voor hen.
- Noteer wat de kat doet. Maak met alle kunstwerken een nieuw boek.

Horen versus zien

- Vertel de kleuters dat je dit heel gek vindt: de tekst van het boek zegt het tegenovergestelde van wat de prenten tonen.
- Zeg dat je het verhaal opnieuw wil vertellen, maar nu zo, dat de prenten bij de tekst passen.
- Lees de tekst opnieuw en verander zelf in het begin nadrukkelijk de tekst. Verder in het boek kun je de kleuters uitnodigen om de tekst aan te passen (dit is moeilijk). Bij de jongste kleuters – of de eerste keer – voeg je bv. overal 'niet' aan toe. Bij volgende leessessies of bij oudere kleuters kun je tegenstellingen gebruiken.
- Je kunt de nieuwe boekversie ook noteren. Zo hebben de kleuters twee versies over Patsy.

Leren over katten

Je kunt dieper ingaan op het verschil tussen wilde katten versus huiskatten, katten als jagers, of de kat door de eeuwen heen. Voor dat laatste is het boek *De Kat* van Floortje Zwigtmann een handige bron van inspiratie. Als je meer wil leren over wilde katten is *Wild van katten* van Owen Davey een aanrader.

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten.

Non fictie (voor als jij en de kleuters meer willen weten over katten)

- Dat is een kat / Lotte Stegeman en Mariëlla van de Beek (ill.) (Zwijsen, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/dat-een-kat>
- De nacht is van Kat / Yoko Heiligers (Lannoo, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/de-nacht-van-kat>
- Een kat is geen kip / Julie de Graaf en Anouschka Boswijk (ill.) (Volt, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/een-kat-geen-kip>
- De Kat / Floortje Zwigman en Andrea Kruis (Pelckmans, 2025): wel voor oudere kinderen
<https://www.boekenzoeker.be/de-kat>
- WILD van KATTEN / Owen Davey (Fontaine, 2018)
https://bibliotheek.be/catalogus/owen-davey/wild-van-katten/boek/library-marc-vlacc_10117915?q=Wild%20van%20katten

Fictie

- De kat van Saar / Emily Gravett (Van Goor, 2013): bevat ook tegenstelling tussen tekst en beeld!
<https://www.boekenzoeker.be/de-kat-van-saar>
- Max en de Maximmonsters / Maurice Sendak (Lemniscaat, 2022): hét boek over kattenkwaad
<https://www.boekenzoeker.be/max-en-de-maximonsters>
- De reeks van Dikkie Dik door Jet Boeke: aardige verhalen over een allerliefste maar soms ondeugende kat

Poëzie

- Alleen zacht: een dag in de flat van Kat / Reine De Pelseneer en Leen De Pelseneer (ill.) (De Eenhoorn, 2018): in welke kolom passen de versjes uit dit boek?
<https://www.boekenzoeker.be/alleen-zacht-een-dag-de-flat-van-kat>
- Brave hond! Stoute kat! / Bette Westera en Mies Van Hout (Gottmer, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/brave-hond-stoute-kat-versjes-over-de-aard-van-het-beestje>

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://www.flandersliterature.be/books-and-authors/author/femke-vindevogel>
- <https://www.femkevindevogel.com/literary-works>

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

TEKSTBEGRIIP: 1.1.6

De kleuters kunnen **expliciete informatie** over de situatie, de gevoelens, de personages en **perspectiefname** uit voorgelezen teksten halen.

TEKSTBEGRIIP: 1.1.8

De kleuters kunnen **verbanden** leggen tussen voorgelezen teksten en hun vakspecifieke kennis en **voorkennis**.

TEKSTBEGRIIP: 1.1.10

De kleuters kunnen tonen dat ze de volgende tekstconventies begrijpen: inzicht in leesrichting, onderscheid tekst en beeld, **congruentie tussen tekst en beeld**.

Bij de opdrachten na het lezen

Stoom afblazen

LITERATUUR: 1.5.3

De kleuters kunnen een eigen voorkeur tonen voor bepaalde verhalen of personages (Wat vind jij van Patsy? Zou jij zo'n kat willen?)

Creatieve expressie in taal:

CREATIEVE EXPRESSIE IN TAAL: 1.5.5

De kleuters kunnen experimenteren met taal en verhalen via spreken, tekenen en eenvoudige spelvormen.

MEDIA: 6.6.2

De kinderen kunnen een onderwerp plaatsen binnen een beeld.

RELATIE TUSSEN ORGANISMEN ONDERLING EN HUN OMGEVING: 3.2.1

De kleuters kennen het principe van eten en gegeten worden.